

میکروٹیم ورسو
بدر
توانی
رج. 06/07/2011
نوبت

بیت و از جمیع بته تو و تنهین نفع و بدایت دل نهادن

و کثرت را وحدت ، غیمت را عین یافت وین تنزل ترقی عروج
 و حاصل شد و تنزل ترقی دیگر یافت ام و اعظم ممکن جس نبش
 و چه در حق بشود وحدت از کثرت از وحدت این حال
 اورا در حاجت دیگر غیش و بیکم دور مرآت یک یک به که
 عین یک یک مینه پسین زبان حال و بیان قاس و غنیست
 کسب همان تفصیل و اجمال خود این ایست پسین
 همان حاجت بالیک سر و در جو پناه نصیاتی مکن
 و احرب بالما مصلحت عی مناسبت او نامن و فتنه
 و غمت من الاشعار و فتنه لبه تعالی پس از محبت
 تنزه است فی انما صغیر صفا حق تربت و سر سبی و غنی
 منع ذلک نفس خود بر تن میدارد لکاه و مقام حق و حق جمیع
 فوق نیز و عشق و تعین فوق جمیع و کجای ظهور و ظهور و هر روز هر روز
 و شهود و انشاء و وجود و ایجاد و ارشاد و هدایت و از مقادیر
 و شوق و اشتیاق غزلی بند بر حسب حال این کینه های زیاده

[illegible]

منته اسپر اروا الفار علی
انفودی او فو و من نه
بسته تده بسته حادیه
فاسرف انحصار عن ظاهرا
پسین زینجی درین دیوانه
سبب نماز و تسبیح و جلید
شراب و شاد و شمع و کبریا
می و میخانه و زنده و خوابات
نهار و غنای و ناسه و نی
نی جام سپهر می فروشی
نیمه سپهر پوئی میخانه و دین
که و کمر و بیاده و خورشید
کلی کلستر و پسر و بد و طم
خط و خال و قه و با و با و
بسته و دزدان چشم شوق پسر

بنا

و عربی جام و کجا به سما
مش سالی مرغ شاد و عجم
عدت ناسه نی قه
م طاب بهامتی و نی
ناربات غایت و نی
مخ و تمس و بهر و نی
نزد و شمع و با و و نی
سرخ و فیه و پانی و نی
سبوح و مجلس و جام و نی
سرخ و کزن اند و با و نی
و انجاست و نی
نهادن بر سپهر می و جان و نی
و پیکر و چشم و با و نی
عذر و سانس و با و نی
پسر و با و میان و با و نی

شیرین ناز زین سخن ناز یاک

سجده رسیده بی بی شایسته

نظر لغو بکن سمانه نیست

نفس که جزای تو نیست چه

بیا لب زین ناز یاک

تو جان شش طاعتی که

فرمان چندی نتوانی

مکرر نور و ناله بدی در حق

بچش و دیوان بسپارن صبح و شب

بضمیمه با من بختی

به شوخی کاره بران نه سازد محنت

بجای

یا خانم بسته اند عنایت

و محبتی من نه طریقه پند

باز آن بخت من و بس

به مقصود از آن گفتگو و باب

اکه پس می زربا بخت

که رانده پست کن ما منتی

بکی که دمی زربا بس چه

بیزیر هر کی چنان جانی است

مپا جوئی با شش نه به هم

بوی نازی با بس حقایق

که با بانی زار و بس حقایق

بچش و دیوان بسپارن صبح و شب

بضمیمه با من بختی

به شوخی کاره بران نه سازد محنت

بجای

و محبتی من نه طریقه پند

باز آن بخت من و بس

بضمیمه با من بختی

واكشف حجاب من عيني
 يا رافعا عن وجهي سائر
 الطلوع من سائر
 انضري وجهي من سائر
 اللجج بنوره وطلوعه
 يا غافرا امر قاندا فافتح
 يا لامي وجهي من سائر
 ان لم تزل غافرا فافتح
 من لايه في ليلتي الكون برا
 من لايه في ليلتي الكون برا
 ما لك ان تظلم بطلوعه وجمال
 وجمال وجهه من سائر
 الكون حال تقدر من غيرة
 قد كنت في عالم من ليل
 يا من لا تاحسب من سائر

من واهب لا يحب سائر
 عونا على الاعراق من سائر
 عونا على الاعراق من سائر
 بان يدرج الشرب في جهنم
 اسكننا به ضياء عن ذل
 من سائر من سائر
 يحذف الابصار من سائر
 فالطريق آه في جلد مرارة
 طين من طين من سائر
 من سائر من سائر
 سبي الغفوس بسيرة وجمال
 من سائر من سائر
 ولقد تحلى خد من خاله
 يملكه ان الانسان من سائر
 في منظره التفتيل من جمال

منه سين بک و ريت
يوجا دت نما محاسن
من توجه دي يي نا کو نعت
بخيار لک کان خي يي ريت
يا من بره و من
ما نيت فاصح يي ريت
يا خاين لک ما ياکو
و رانم عجب و کست خرم
يا ب يي بن خي يي باکو
ما ش کمرن قفله تان
منف عجب و ميرش پيا

به
به مکه مکه ريم مسه
بين به يي ريت
ما ش کمرن پيا

کک بوس نما به کما
و من عشت يي ريت
عن عن فکرم به ريت
فما لک ما ريت يي ريت
يا من به ريت يي ريت
يا من نما يي ريت
ما ش کمرن فکرم
ما ش کمرن فکرم
ما ش کمرن فکرم
ما ش کمرن فکرم
ما ش کمرن فکرم
ما ش کمرن فکرم
ما ش کمرن فکرم

عن
ما ش کمرن فکرم
ما ش کمرن فکرم
ما ش کمرن فکرم

10

انت لمن ليس له مؤمن
 انت لمن ليس له مستجير
 انت علي حرك جلال الهي
 انت علي اباب جلال الهي
 قلبت بيسان ديار الحبيب
 منه تفنن جز قوم الديار
 ليس له اعتد به المكان
 ليس له في شجرة انذار
 اشرف في شمس ولاح الخور
 وارفع من هود الغيور
 وانبط القلب وعم الشهو
 نشده في ظلمات الهي
 نفهمه عند كنه الجبال
 يسمعنا من نسيم الصبا
 ليس منكم سمات الطيور

انت لمن ليس له مقبر
 انت لمن ليس له اقمار
 درخت عليكم لغزون الدار
 عشت برجت من الانظار
 كم تقف عن ربيوم الديار
 مكي شبعتم بحوض الجدار
 ليس له في جهنم خمار
 ليس له في جهنم خمار
 انكشف العجم والاعبار
 متجذرا من نظر الاعتبار
 وانخص نعت من الافكار
 نشكره في سمات النصار
 مسير متصفا باموار
 يشك نافي بغير العصار
 تفرحكم نغات السمير

خط
 هـ

تحت

تمت کیم عن مجی اکسرام
 معکم عن شهود وندراج
 فکم من کل صعامه ندی
 من محف آکمن خفوه
 هذه اطوار صم انکم
 ان لنا حکمکم عن حکمکم
 این کیم من و و ر النعی
 رف من کیم کل نو
 شک کیم تا صم لا عشم
 ان لنا فیک من عارفه
 فیک بسپنا صم الاثم
 عر و عشا فیک فی ذام

تمت کیم عن و رود اکسرام
 معکم من لحاظ الصغار
 فکم من صم پانی سپر
 معکم نقسم با جبار
 فی متن من تب مستعار
 فکم من من الاپستار
 این کیم من و و ر الاپوار
 فکم من کیم کل نو
 شک کیم تا صم لا عشم
 ان لنا فیک من عارفه
 فیک بسپنا صم الاثم
 عر و عشا فیک فی ذام

کیم عن کیم فی غیر هم
 خیر هم عن کیم فی اکسرام
 کیم عن کیم فی اکسرام
 کیم عن کیم فی اکسرام

تعیین

و ما یستوی فی العلم و العزیز
 بسم الله الرحمن الرحیم
 ثم بعدہ بسم الله الرحمن الرحیم
 بدو تم بعدہ ما قلنا باطل و افساد
 تعین با جہان شکم با شکال

بسم

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

و ما یستوی فی العلم و العزیز
 بسم الله الرحمن الرحیم
 ثم بعدہ بسم الله الرحمن الرحیم
 بدو تم بعدہ ما قلنا باطل و افساد
 تعین با جہان شکم با شکال

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

ثم بعدہ ما قلنا باطل و افساد

هر دو عالم را ز بس که داشتیم	تا که اکنون بدین پایه میکنم
~~صاحب~~ هر چه بجام افعال	که در عالم جدا میساختیم
ز آن پس از یکانی یکا نبات	کاه گاهی آرزوهای میکنم
نیست که نرودش در دیده	در پیکان ترا در گشای میکنم
ز نظر بی فقه و مفلس	چو خشت مناسب میبندم

مغنی موقوفه

روح بخشی و جان فزائی میکنم	ایست
از خانه و صومعه و در بسیم	در کوی معان با پی معنوی میکنم
بچه ده و بسج یکدیگر نگذیم	و خدمت ز پرچه زنده به بسیم
در مصیبت خرقه و کوسن بزم	و میکند توبه با کوسن میبندیم
از دانه بسج و شردن بر صیدیم	و از دم صدح و دوج دارم میبندیم
در کوی معان پست ندیم	و پست ندیم ز تله سستی میبندیم
ما بخت فراجم طایب که نشیم	بیکمکه میبخت فراجم خوش میبندیم
مین پس مطلب هیچ فرما و نفس	بی عاف مشبا که معاش میبندیم
ایمنه اند که از آن نفس میبستی	بسیم بکلی کنونی با دهر میبندیم

تا مغسرتی از مجلس طافت جود

اجل و مجاب و مامیت بچشم

آشفته چشم آن کاریم	ما مپت و خرب چشم باریم
چو از دکان بی قراریم	ز روی بکار جو مویش
مانند لبش شراب خواریم	چون چشم خوشش مردم بپیم
چو سینه چو چرخ در مداریم	که در پیم کوی آن پری آید
آشفته او چو رو بکیم	یک چشم به پان جرم
با عشق چو مرد کار و باریم	مانویت ز کار و بارشیم
از خوشی بسی مجاب داریم	تا ما بخویم در حجابیم
یک پیم بکار واک دریم	بندین کیم که غیبتش را
وز مپنی خویش یاد نداریم	در مپنی ده بیت نیست کردیم
پیم به خط و دست بر نداریم	چون خامه کز سر بر آیم
در ده قدح که در خواریم	ای هانی آن می که بلنی است
وز جیب عدم پیم بی بر آیم	تا مپت غور و دم در خود
ای دپت می که دره داریم	قد هر پیم مغسرتی در

زنی که به روز رنجا خود بر آید
 و بخت بر سر تیغ تن آید
 منم که بر در باری می نهانم
 خجسته را از این چشم بمان
 نه از آن چه بسبب شد نام و نامور
 اگر شود ز من دست عالمی چه عجب
 مردی که بجای مکن حوله دگر

که ناچار تن باری غلابی بینم
 هر که که من این را خوابی بینم
 مثال هر دو جهان در خوابی بینم
 بجای که حقیقت بر لب می بینم
 ز دست و دست این تیغ بینم
 از آنکه می شد خود را بر لبی بینم
 به که من معیشت خود را بر لبی بینم

چه با ده خود دل مغنی که من آورا
 بیان هر که بر لب خرابی بینم
 ما زایل نمودم و غم را مدیم
 نه رسید با ده به روز رنجا بینم
 در خلوت عدم می بینی تمام
 ز غم زلف پستی باقی نه بینم
 هر که به چشم ز سپهر نقش کرد ما
 از هر خاطر و دل غم را مصطفی بینم

در دما گشتان میکده بار آمدیم
 ما از فرخ با ده به آمدیم
 کردیم نوش و مست به چار آمدیم
 هر که به چشم ز غم آمدیم
 ما در میان طغیانه آمدیم
 روزی دو که با دل و مشرب آمدیم

کاری بخیر عشق نداریم در جهان
عشق است کار ما و مدین کار اندیم
بودیم یک وجود و لیکن که ظهور
بسیار از مظاهر بسیار اندیم
مغنی معنی در ازل شنید

ما جمله زان حدیث که بخوار اندیم
و دیده و اتم کم از تو برویت نکرد
چون ترا هر نفسی جلوه بخشی و کرت
زانکه شناختند و بداند تو در نظر
تو بی منظر چشم نگران بر رخ خویش
هم نفس زان گمان بر تو چشم در کم
که تویی مرد مکتب دیده و نور چشم
تو بی منظر چشم نگران بر رخ خویش
هر که بی بسم و اتم گشت بگوئی فرد
من که بی بسم و اتم گشت بگوئی فرد
کاشکی در دو جهان هیچ نمی دانم
نماز آنکه تو حاصل بود با حق بر
ما از آنکه تو حاصل بود با حق بر
زان بسبب نه انعام بسبب شرم
کف چو لبی جلوه کنان بر دل تو کرد
بوی جان کشته تو همراه چشم حجاب
بار صبح کام سپهر بر دل من کرد

مغنی آینه دل ز غبار و جهان

پاک نمادی که چسبند دروینگر
مضامین نفسی هر که دست می بینم
بر دل دیده مهجانی جلوه کرتی تنم

کرم محمد ماکرم

ویدی المخطوط من قشور السوي

ما بال قبي من هواك في الاودي

—

برت ناني با علامه صفتها

بیت

خسلی کله ناسرت بدات

سنگاهي اذ بريت علما و علما

قد تجت فجب اکاينات

و شميس اندازت قد غاب حجابا

لما طهرت خلال المكنات

بیت

كنت قبل انخو مندمج

بیت

كانت العين في مندر جانا

بعد ما كنت في مرة فانا

قد طليت صرت مفتوحا

ظلمت لكوني تحت قبحها

بدل كلفت منديل لبس

برت اکاينات ن فاني

صارب المكنات مرآتي

في امره موب

تجبي حسن معشاة احبابي

بتنهيه و تشبيه و تقييد و اطلاق

تبدار و همه پسند تجبي حسنه

با سجا و اوصاف و احوال

بیت

تعيان من نزول و انتظار

بیت

و صحن من هذلي و ارتحال

کبریا
ازین
خداوند
بزرگوار

ای کف او نیامیست بجای
خفته خمره فیها و قضا

علی طرف من اطراف الجبال
مستقیم لغیت فی صدق لای

توصلت بجا و در میک
فان القرب قد یجد بجای

چند
الی و جدا ان انفا پس حب
من المحبوب فی تمام حب

العين بدت بکچه الا سحر
لا تکره انوار بالاعدا و

نی خرابت بجمه اکشیا
کلام معده مره یا المراتی

تجلی حب کل الهما رسند
صفت الحب غیر اکشف

علی عینی بانوار الصفت
و کلان الحب عین باکتابنا

اکلون صفاکم و انتم ذرات
الا بلید فیکم و انتم فضیلا

والخلق انتمیس و حکام ذرات
انتم لهم و هم لکم مرآت

اعوذ من فؤاده جان
قبل من الله و ما وراءه

بسم الله الرحمن الرحيم

يا رب هو ذا اجيب قومي
يا ارحم الراحمين و ما بيننا

و ما بينكم

من اجابني حبنا وصال
ان تشبه ان تبتغى وصال الجواب

بسم الله الرحمن الرحيم

قد كنت بيا كان من كمن و
ان عند ظهور الفقه و الرحمة

بسم الله الرحمن الرحيم

يا اكل نحره للوجه الباني
فتمت بكم منظاره الانبياء

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم
ولا حول الا بالله العلي العظيم

بسم الله الرحمن الرحيم

يا رب ايا الهي يا هو
بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

من غمنا انفسه و ما حال
ع نذرك في ان بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

شاهدت له قال لي عند مشهور
سبحم ان عفت معبود

بسم الله الرحمن الرحيم

يا من غمنا من الغدق
نمت بكم مكارم الاخلاق

بسم الله الرحمن الرحيم

ما واد بده

ما بيننا

بسم الله الرحمن الرحيم

عين بر زهدت بكسوة الاعيان
يا هم ظهوركم كمالا انا

هيت

يا مبداء عابد من الاكوان
الحق كم ينظر الي الاعيان

وست

يا قائم نفس ملكة القدر آملنا
لاحت بكلمة الحكيم في التوحيد

طنج

يا حكم الخان يله العنان

وس

قلبي روشن على الكسوة السنية

ول

انظر الى النور البسيط وظلمة

وباست

منها ظهرت بصورة الاكوان
في منظر كون جامع الانبيا

صن

يا مريع ما يعو دلي انا ممن
هناك جل فوكت نسيان

جنت

يا روح فضاء برة انا
نظمت بك السنة انا من

جبت

يا برة انا معني في انا من

جنت

يا نيك على الملك احسوي

جنت

يا انظر الى البحر المحيط اوطله

سينت

خورشید زنت چو گشت بیدار
 مهر دخت و چو سپاه انداخت
 به زور و زور مهر رویت
 هم نه از مهر گشت موجود
 دریا به وجود موج زکشته
 آن موج فرو شد و برآمد
 بر پشته بنفشه معانی
 بشکفت شقایق حقایق
 این جمله چه بود عین آن توت
 هر جزو که پست عین کلیت
 اجزاء چه بود مفاهیم کل
 ایما چه بود نظم و خورشید
 و صحر چه بود زمین امکان

زارت دو کون شد هویدا
 زان سپاه چه بر گشت آسایا
 خورشید صفت شد آشکارا
 هم مهر بزرگ گشت پیدار
 به تی بکشد به می صحرایا
 در صورت و کسوت و بار
 چون خط خوش نگار رخسار
 بنم و مهر بر پسر و بالما
 وایا موج چه بود عین دریا
 به کل بود پسر اسپر اجزاء
 استیا چه بود ظلال ایما
 خورشید جمال ذات و لالا
 کانت کتاب حق تعالی

ای نمسر می نی این حدیثه ملوک

سیر در جهان مکن هم بیدار

بخت

نه علي المينها هم فيكيت جمارا
 يا قهلا لمن نفس زبينة
 روهي الضلال فيك غلبي
 به علي من تملك تلي ن
 عازي بهد اصبح عن قتال قتل
 يا ميع الحى حك رفسح
 قه تجيبت واهقت ظهوره
 مد علي هو شريك نشر
 والنويت في خيل آل نسر
 ول ربى وديا تي وفتاب
 ايها القلوب الغنول ساء
 ولقد سبقت قد سبقت في حكي
 وتوجه من ايسام لغوثه
 واطوبى سجع الطباقي ملي بخل
 كبريت نذر اسيف به ورا

وتميحي بي اسيت و ما لا
 عسرة كي يبال ممل فمالا
 لم ازل قبا امريت ضد
 فاست كات ناطقا وتوار
 لا تمل مع الغيس فت لا
 ومنع عن الوصول وصر
 به بت و رقت جد لا
 نصوي واط سريت في ظلالا
 لا تجل ن الخيل حد نا
 لا تمي من ابيج مث لا
 وجر دمن ابيج مث لا
 فيك مسني وسوة دنالا
 وتوزد عن العصفات نصالا
 وارفع من حمير كمالا
 حمل ايه اذا شددت مدالا

حشر
 حشر

بیا و بیا تویی چون جانده صفای
 خدای که تو آئی که کار بی
 چو در شمع خورشید بر لب دریا
 بنیادی تو به هر قدر است
 نو آبی ساقی از میان
 کد سبزه شمع که ناله سبزه
 نیکار اول برار نقش و نگار
 جلال تو نقش هستی با کز آن
 چه از نقش جهان در آید
 به آبرو جهان و چو خوشید

روی زمار با یکدش میاید
 بکن کاری بین کاری خدا
 و عقل و روان و چه بداد
 میباید قفس را من کیمیا
 اگر نمی بود با ما شما را
 شمع خورشید بر سر خود کد را
 به شمع و نگار از نیکار
 مژگان آینه هستی خدا
 به شمع روی خود روشن میاید
 ز کوب پاک کن لوح بهار

بی معنی غزل افغانی
 بنیادی هر که در آن این بهار

ای میل جان و جگر و نفس
 ای میل خوش جان و نفس

تا چه درین تنها مانی تو تنها
 خود دگر ای که ناله بهار

ش

ت

ای چرخ حسن و کرم زیند
کوی که فراموش کردید در این کس
بلکن حقش پس نیکو
مرغز هم آید زینت محراب ازین کس
وینست نام و وصفا دی توان کرد
ای چرخ حسن و کرم زیند
باری جویی نمازی هر روز ازین کس

چرخ و کرم زیند ای ماه و کس
آن شوی که شش ازین کس
ازین کس که کس ازین کس
پریده و جان کس ازین کس
زین جای خوشی جان و جانب
زین کس که کس ازین کس
زین کس که کس ازین کس

انجی سحر کنین این چه شوی پاکین
کجا باریت به بخت به کس

ای چرخ جان در رخ جان خوش
ما شمس و سبب تو در این کس
هر کس زینت و ادب جان سحر
نکته و فضا سحر و کس
رویت زینت جلوه کس
چسب رخ خود باجه روی ازین کس

وی دیت و ازین کس
کس رخ خود و کس
بر دیده خود جلوه کس
ما کس خود ازین کس
آن کس را نام نه و کس
زان روی کس و کس

ای سپن تو برو به خود که در دنیا
در دید و ندید عیان چه می خود ما
پس آن ناطق و منطوقی هر دو یک است
پس ز پست پست پست پست پست پست
ای مغنی از آواز پر پر بلبل که در

بستان بهار خرمی جوا

و زانوی طایفه طایفه مطالب
 به کام بان سینه جبهه وایسته
 سپهر که کعبه از سپهر است
 بنی بر سر سینه وایسته
 منور و نور و تابان است
 کسی که جهان را در دست او
 ز راه و یار است کسی خبر دارد
 تو دین از دست ما که در دست خود

برون ز مشرب به مشرب
 ازان شراب که به مشرب
 که به مشرب و انوار است
 به از هیچ وایسته
 که در غار است و نور است
 و قوت است و نور است
 که به خست و نور است
 که دین از دست ما که در دست خود

چند بیت که بیشتر ویت در کل ما
چون کج بود که نهاد با زور وول ما

بکرا از لب نه زانکه در شید
شیخی و احوال و کنگش به چون کوه
مست یک عین این عالم
ذرات بهت اسم و نعت و صفات
جمله نقش لغیات وی نه
بهتر آن هر از شکل فریب
بهت اند جهان کن و نو
گاه و مجنون بود همه کوی بی
کثرت نقش موج کونا کن
آینه امواج خوانش بخت

نقش این موج بکسلی پایان

مغنی و شنایب و شنایب

آنچه تو سپایه خویش مهرها
عین پستی جمله اشیا
کیست بهماست این همه ایما
عقل و لغت و طبع و شکل و بها
چو بهت در زمین و بهما
می نماید بخت خود را
آخرین نامش آدم و خوا
گاه و امان شود کوی عذر
نیست تا از غمش دریا
کشته ظاهر بکسری من و ما

که تا دریا کردی تو نهانی عین
بخانت غم که در خانه کنای
یعنی را هم که متوانی مکار و با

بیاد و بخت و شکر این
که در بخت و شکر این
اگر احوال هر یک در دنیا غمی

قره

هنوز از فرقه قریه درون زمره جمعی
چو واده کردی صدادت چو بسوسم
زده است سوختن کلمه نیکو کار
چو دانی که مردی لای زمین آید
چو برین شخصی جان مودود

اگر نیت سر فرقی می آید
چو فدایی کی می آید
ز راه کفر طاعت توان
نیمه می منوی خود بساط
ز بهانی بپست ز بهانی

الای غصه بی غصه مغرب کرمی
بدون از مشرق مغرب است غصه

بیابان مشرق شش کن تجلی بدوی زیار
بحر ای دل عاشق بیاجبه نهان کرد
دی زنده است صفت سلاطین
در غیابان این دل بر می خورده
و هیچ یوسف می یابی داری
تو حلو که نهان میسها که کرد
الای می ترکتی بیابان زنگار
جهان پرست و زانکه بسیرین

که بدوین نیکو کس حسن بخت
بر دی علم آریت یار روی
نصیر بر ناصان کفر بین دهان
زود خوش نور بخش مردم چشم
خبرین لغت و بخت و بخت
اگر خوش میسر می آید
ز دل خوشی که کرد تو ترکت
که ترکان در دست خدا عظیم شود

فراتین

پرخن به مرد صحرای لاری من کی

که صحرای میماند بن اهل دریا

یوسف است از نو طهر کف دست

به نافت بر دهن بر تو جمال خوب
به الفتات لایه که بیاست بند

به دید دید چون حسن به کمان سپه
بسیار یافت نوی لذت مصالح

بام و از ملامت کفر و دین

خیال گفت عذری در خیال

بسیار خوان یافت دو نعل

دین من نه نماند از جرم

به آن صفت دل مجال از جرم

چه احتیاج بود دید و حسن

ولی گفت کفر و زلف و خلق

بهر کی نیست دی خلی زینان

اگر چه دو جهان است به نعل

که که حریف بود و جمال

که از حریف نظر مجال

جواز و درون تنی به جمال

زدمش دل ای خلی چو کو طهر

هم به بدرفت نظر عمل

دی پس و جمال از نعل

حرفی در کمال از دم نیست

یکی که خوشی رفت به نعل

بر صحن خستادم به نعل

محبوب نیست هر روی فلک ز روی تو نبوده	خود نیست بهم بحر زری تو محراب
بجز کس خست چشم ز غیا کمان بود	صدیق ز غیا کمانش سخت بود
در نهاد و مشهور تو بی تا خط و خط	در عاشق و معشوق تیغ باطل است
در حکما غیر برای بر سر استند	بجز کس که کند سحر و سحر است
با صفت کردیم از خانه دل پاک	ببین که نیست کلام دل و آواز
ز آن زلفی مرا گشت در آن فرمودی	پرست جهان سپید زلف و مشرب

محبوبیت باشد خست از معنی ای خوب

مرا که لبت ساقبت و جام شراب	کو خود بخودیت ز رخ زیبای تو محراب
مساک که نغمه جوان و دست که کوشش	از آن خود که نیست تو امده محراب
فلا هر رخ دلب طالع بود	چه عاقبت که از دست تو محراب
بدین صفت که منم نیست بانی بانی	خست که حکم کشود و دره ز تو محراب
ببین صفت که در جاساکه ازند	عجب که بار شتابم به است ز تو محراب
که کجاست از دست و عالم باشد	عجب که یکم مر کجاست محراب
چو با وجود تو منم غیبتم در معراج	نه از غیبت که از کشتن تو محراب

محبوبیت

نسخه
نویسند
در
خط

خط

خط بستگی با من در جیب
کسب بر زکند هیچ آفتاب

بجز منبر بر لبه در طریقت

که بر خیزد بر پستان عاشقان

چند

نور است که در غنچه لبهاست

ز طبعم که در من کرد و شکلاست

پایه نور صفت است مشک کافور

که جلاست این طایفه از من

نارنج که غنچه غنچه کیمیا

ای تو خطا هست مایه محو ظلم

ز یاد تو بهر لبه لبه غنچه

ماده خلقت تصور کرد و آب است

ای صفا که در من نه معلوم شود

بدرست عالم بهر نور طبع است

ای صفا که در من نه معلوم شود

ظن نقش کائنات و خود در طبع

بیاد تو در من بهر نور طبع

بدرست عالم که در من نه معلوم شود

بدرست عالم که در من نه معلوم شود

بدرست عالم که در من نه معلوم شود

ای دل بکشته صبر آن جهان غری

بجهت که می جوی که در آنجا

ذرات بیرون نغمه و اشباح

ذرات که در من نه معلوم شود

ای و تو هر که در آن ذرات

ذرات که در من نه معلوم شود

چند

بدرست عالم

۶

ایسوا صفات و کون هر یک

نیک بسم و نخت بود آینه

بخت ظهور از غلام

موجود شد به سرین کار

میسور معین و مبین

از روی فکر و قواف

یک مکتبی و مسدود صورت

معراج رخ تراه لکام

از دست نبود و مجاهدت

در بسم و نخت بود آینه

ایسوا صفات و کمال است

رضین و مناسبت و سعاد

بشهر موردی و وجود ایت

در جمعی همان که مجازات

یک صورت و مسدود صورت

نمایان به چهره بت و منکرات

زمهر آنست ز بی بیان شد

با آنکه بین از بیت ذرات

خاست پاکت نمود رخ صفات

مهرم شد ز نور اوصاف

بقی زان نفس یافت حیات

بشهر رفت و چون ذرات

بیک جان به او گردن داشت

ای صفات به باب حمزه ذرات

آقای رخت چو تابان گشت

بخت و بر جهان هر چه دید

بانهادر خوشش و خوشش

عالمی را که نمی نبود و عدم

چون

جنبش زبست جمد عالم را
 روز دارد عدم بیکان و نبات
 از چرخ عالم فقیر و غنی
 هرگز که وی هم و آن ز کج رکبات
 و آخ ز آومش می خواند
 پنجه عالیت و مظهر است

منه بی آینه عالمش خوانند

مگر رخ زبست در آینه
 بی کوانت نیست نه مصرع
 تاروی غم زبست که چه کار
 بی کوانت نیست نه مصرع
 تا آفتاب پس بخت و رخت
 نه جلد که دارد و نه جوهر که کائنات
 به هر که بیض قیام به عدم
 خاک عدم که ز تقدیر نصیب
 ز اضمحلال به نیست و جس تو جوهر
 لات و منت زبست شوق خیزد
 ای چرخ زبست در آینه و عشق تو
 ای طفل طغیان و بخت که چون تو
 ای خزن خزان و ای خزان و عین
 هرگز از زمین عدم بیکان و نبات
 از چرخ عالم فقیر و غنی
 هرگز که وی هم و آن ز کج رکبات
 و آخ ز آومش می خواند
 پنجه عالیت و مظهر است

ای که هر که در وجودش حیا جو

یا اکل الخا صر یا اکل الخا صر

یا اکل الخا صر یا اکل الخا صر

که بر وی نه رسد نه بستی نه بی بهام

کسی به چو نه در تیرت آذر کوی

غم در دلم بی غم در دلم غم در دلم

غم کنج غم صبیح غم نیمه روز

وی تو قوتیست به خون جگر

یا بر رخ به زلف به طالع

یا بر رخ به زلف به طالع

که بر دلم نه رسد نه بستی نه بی بهام

ی تیرت آذر کوی

غم در دلم بی غم در دلم غم در دلم

غم کنج غم صبیح غم نیمه روز

الحی و

غم مغز ز صوب غم مغز ز صوب

غم مغز ز صوب غم مغز ز صوب

شعر

ای در جهان ندانم این بهت

آنکس که به در خور بهت

و یکس که به در خور بهت

که بی که نه نام از دلم

کنش بهت من خوشم

لش که بهت بهت بهت بهت

ای جهان این بهت

هر خط بهت بهت بهت

بنوعی بهت بهت بهت

بیر شد در کجای بهت

کوی شد بهت بهت بهت

بهت بهت بهت بهت

لغنی

طوبی که سستی تو آید بر من
 بخت زوی به چون غالی نشسته
 مغز کی بجای بر من مغز

هر که هزار بیچرت تو بی بی بخت

چون کی صدمه دهد بخت	بیش چه بوی - رخ بخت
چون رخ بخت کی نهد	پس کی بخت لب صفت
نیک بد خویش است از دنیا	در جهان نیست گناه بخت
خشم بخت ز عا م م دی	نیست و نیکی از نیک بخت
احمد اندر لایست احمدی	نیست احمد که هر چه بخت اندیش
ابو اندر برای او از نیست	آل اندر جهان ما بخت
بخت بستی بسان دلق بخت	که فروخت بخت از دهن
باطن هر جلگی آبست	ظاهر هر چه بخت بخت
ظاهرش را پیش از باطن	بختش و حول قوه و دهن
نه باطنش کی بدست وصف و دان	ظاهرش که آن وصف و دان

نیست

مرزا

مغز کی که غم غم بخت

وار میزد و نشسته مغز

۱۱. عجب است قزح در دست پست
 هر آن بوی که نو یار و این
 پستانیکه غیبت در چهره
 غصه نه که بوی که نهد تا
 ز بعد از یک بخت
مستغنی نی سی از دنیا
 تو زین مستغنی به بوی که نهی
 به نو مانده روی کاره
 نقد کن مادر خدایان نقد کن

به جای نقش مهرت مگر او خدایت
 به نوبت بیست آن دریا پشت به
 دست بیکه و مغز به پست
 همان کینه صبی خدایت
 که چه صبر نیکو یک بخت
 چه تماشا نشن غریبه
 یقین معیان که این آن جزو به پست
 بنابر مفسر بیچ آن زان راه
 در نشان بهین و جان حسن و خدایت

میران

نقد کن به نو بان نقد کن
 در نشان بهین و جان حسن و خدایت

ب **ب**
 مر به پستان کلاه بخت
 خوب و شکر ز دیده بی پس
 پستان به پستان پستان
 باد و در سپیده خج که در پستان
 آب به پور و گداز بخت
 که این جهان زین به که خواست
 پستان به پستان پستان
 سزد و جیس که که شرب بخت

در خورده ای تقابلی که زود
 همه پر گشته مضرب حول
 همه در هر دو خویش را چو یان
 پسند بر بری که خود کید غوی

کرم با دلی نقاب کجاست
 رسته کوز اضطراب کجاست
 عاری فی رسته از جاک کجاست
 کسبت مفاخر فتح باب کجاست

منش زلی چون تو مهر مشرقی

بیت

دو کین به دشت در دوزیر به دشت
 سان کجاست جان نشت از دشت
 بی کمره دوزیر در عین شلکات
 کجاست رانته آن بهشت با دشت
 از آنکه به سوت کمره دشت
 بجاکر با بهر کان از دشت
 که این ملک و دوزیر در دشت
 بهر خویش طلب اکرم طبع کفایت
 که به دشت جان از دشت

چند بر بری که آفتاب کجاست

که زود می بر اندازد نقاب
 به پیش با سنجی داره به دشت
 ز پیش بهر تو خود شید به دشت
 بخور کون غیانی به پیش بهر تو او
 بهر تو زود بهر تو کان مار نور او
 بهر تو ملک بهر تو دشت
 که نور کمره دشت کجاست
 مغولی بهر تو آفتاب کجاست

در خورده ای تقابلی که زود
 همه پر گشته مضرب حول
 همه در هر دو خویش را چو یان
 پسند بر بری که خود کید غوی
 کرم با دلی نقاب کجاست
 رسته کوز اضطراب کجاست
 عاری فی رسته از جاک کجاست
 کسبت مفاخر فتح باب کجاست
 منش زلی چون تو مهر مشرقی
 چند بر بری که آفتاب کجاست
 که زود می بر اندازد نقاب
 به پیش با سنجی داره به دشت
 ز پیش بهر تو خود شید به دشت
 بخور کون غیانی به پیش بهر تو او
 بهر تو زود بهر تو کان مار نور او
 بهر تو ملک بهر تو دشت
 که نور کمره دشت کجاست
 مغولی بهر تو آفتاب کجاست

سب

از بهمان غیب زان فرزانه نگر
 ز براری شکر نعمتی بی پایان تو
 بدین تخم جدا جانم بهت چنان
 تا مگر موی کشد با من ز چنان
 چیست کاری هر که با من چنان
 نهان بود که علم بستی کی گوار
 به شکست شکست و فتنه گوار
 زبان مغربی بدو ملک و دین کو

شبه
 غیب

سب می خورون تو منتور ما نم فرزند
 نمی بی منتا و حد و پایا نم فرزند
 قوت و تعالی می پیدایا به نام فرزند
 هر زمان صد موج چون دریا می خور
 چون فریبی بخدی ز شاه و به نام فرزند
 آن بد و دلی که خدا بدید آن نام فرزند
 هر زمان با آن و خدا به نام فرزند
 کتب خود کو چرخ دگر دم و نام فرزند

تغیبات
 بی خدایان که از کجایان می خورند

آنچه بی خود و به پای می رسد
 که فریبی هم نبال در این خند نام فرزند

بنام بزم خان به نام فرزند
 چه آید که به نام فرزند
 بکلی خود هم از خود گشت بخور
 دلم عهدی که بسته بود با کون

که نبال درم از بر نه به ز به نام فرزند
 ندانم در جهان که کی به نام فرزند
 اگر با ده و صد پستی ازین به نام فرزند
 چو شمر به نام فرزند آن جمیع به نام فرزند

خدیو و شاه تاجی گوشت
 بود یکسان در من پست و شریف
 کسی گوشت نمی و کتله ذرات
 ز ما لا و ز پستی و در کشتن
 چو در رواف چهار طاقش
 فرو ناپد که در قیاس و قیاس
 چو در دل جبهه از قبضه
 و کمره در مشرق و مغرب یکی

آنچه مطلوب دل و جانست جان
 متر امان بخان و در می جویم
 سبب است آب و گل از دل و جان
 هر کس از دنیا خود بخین کنی نهان
 ما خرم بر باد و دریا جان ما بود
 چشم دریا بین کسی ملوک و خرم
 نیست که ملوک عالمه آنکه دریا جان
 من

لیکن از مطلوب جان و جان
 غافل جان و اوراد و جان
 نه از کتب و دران و خطب
 لیکن هر یک از خود و خود و خطب
 حاجت در من و دریا ما نیست
 ورنه از من و من و من و من
 حاجت در من و من و من و من

همه صفت بدید عظم چون
 بنگر بدو رشید کنین کوه را
 نیست نشان کردارک بهم دست
 چونست بخت بدی صفت
 نقد خرد عین حق و بانی

دی در عالم کوه انکه ظل ابلت
 بسایه بر خورشید نیز کی کو عفت
 میسر کن جانستیزی که ایم حایت
 روزه حق که کبر بخت نه عفت
 حاصل است ترک بر خصم عطف

بصیرت نی در جهان موی

بران پند نه بهوم صری فاضل
 بر سزا عالم نفی ایمان است
 عذرت در آخر کند به طاعت
 وجود در قفس نفی از جلا است
 نشان نام کسی که محو بالذات است
 چه دانه آنکه راه چشم و عاوا است
 درای هنر است و رخت و معاملات
 نه بسوی کوی زیارت دنی فاجاست
 نه به کعبه و کعبه و فواید است
 کی آیت وی نه در است
 بجز در ورق سحاب است سخن است
 کجاست چه وجه تشکیک است بهم
 کسی نیست جز در صورت هر دو جان
 را که است و بهوم نیست
 منم که نباشم مقیم هیچ مقام
 هرین که در هیچ راهی وی
 روایی که ز بهر پای کوه است

ص

کجی که هیچ غم و ناروغی نباشد
کجا به جود و کجاست بهم خود دارد
در جویندگی از هر چه کی می شود

بوی خوشی که تو فانی زاری است

بیار پای زان کی هست جان نبات	به بخندم و درانش ز نبات
ازان شمر که جان و دلم از او جانند	ز قید حیم طالع من زبانه می خانی
هفت شمع که از روح آفتاب	ازان شمر که جان و دلم از او جانند
کجی جان فانی از او جانند	بی که زبانه می خانی
بوی خوشی که تو فانی زاری است	به بخندم و درانش ز نبات
ازان شمر که جان و دلم از او جانند	ز قید حیم طالع من زبانه می خانی
هفت شمع که از روح آفتاب	ازان شمر که جان و دلم از او جانند
کجی جان فانی از او جانند	بی که زبانه می خانی

بوی خوشی که تو فانی زاری است

بوی خوشی که تو فانی زاری است
بوی خوشی که تو فانی زاری است

۱. دل منصف عالی نظر کلاه رفیع است

عالمیست و بی همی هم دلی از غبار

بهر خلقش در بهشت و در نشتین

و عالم هیچ بشود و نباشد

میکنند چه جبر بدین گشت چو دار

و ای کجاست از عشق درین خط باخدا

عالم بخداست بی بی نیست لکن

یار است که او نماند این منصف عالی است

غیاثی که او از غفلت بود و از بی است

کان آفتاب از نقش جهان معنی غایب است

که برتر ازین عالم ایام و دلی است

من در که از غایب ازین بهشت است

و عشق است که در خط اول حکم و بی است

منی است از کس که در کس که در کس است

ای خسته کی برین منصف از عالم است

چون عالم است من و عالم متعلق است

و چو کس از جنین باری کار است

و عشق است بی بی بهشت است

بهشت است بهشت بهشت است

و ای آن دامن خود آن جان کجاست

و کجاست در دامن زلف او بهشت است

و ای که کجاست در دامن زلف او بهشت است

کس ازین حکم و بهشت است

که بلندی در جهان کجاست

و زنده می ماند جهان کجاست

و دلی که در دامن زلف او بهشت است

و ای که کجاست در دامن زلف او بهشت است

و ای که کجاست در دامن زلف او بهشت است

مستقیم

يكن

که مرا در دست خود و جان من را در دست
باید انداختن و از خود بیگانه گشتن
اینها بیرون دادن و غایتش باید بود
چون که نمی توانست کل کار در دست
که آنکه عشقش را نتوانست در دست
باید برین بن بست که بیرون بود

پیشانی که مغزی را برستان می‌تواند

[illegible]

مفتی سید ابوالفتح محمد شفیع صاحب مدظلہ العالی

کچھ نہیں ملے گی ان زمانہ شوہریت

زان بود که گاهی توان دیدن او
از کجای آنرا که تو ندانستی
به دلخواه خود از آن جمل خدایا
ز جان او نیست جیانی بحیثیت
پستی که با او نزدیک شد آمد

کما کنست علی ما من رزقنا لیست
در بادیه از ده که آیت است برای
اند رنقه دید و بهر چو خدایا
از جانب ما نیست اگر ز کجای
و جی ما نیست هر کجای نیست

تشنه بنو من نیستی از کجای نیست

در هر طرف نیستی از کجای نیست

آنکه بود و جان من بودیم است
خیمه از ده بست بدن او نه
بی حد و بر او کجای نیست
روزی با اویم آنست تو نتوانی یافت
شماره روزی که بر او بر سر بود
نمودن که هر روز و روزی که
و نه به روزی که بی روز و روزی که

هر کجای که بودیم صد است
و نه از کجای که جانست
از کجای که نیست بی یافت
بشنویم خود چون هر کجای
و نه از کجای که بر او بر سر بود
نمودن که هر روز و روزی که
و نه به روزی که بی روز و روزی که

ولی فرست

روزن بن

فرست

نوی

مغنی دیو در آن کائنات

آن کجا که او عالم هر خلقت

چون بهی مشرب و بوی خوشی
بسیار بود بر هر سر زنده بود
هر کسی چه به روی روی
بسیار دعا و نیایش و تسبیح
تا به روزی که بهشت
بخت نداشتند که در آن
یک چشم به درویشان به نام
هیچ کوی نیست تا از آن بی

چون بهی مشرب و بوی خوشی
بسیار بود بر هر سر زنده بود
هر کسی چه به روی روی
بسیار دعا و نیایش و تسبیح
تا به روزی که بهشت
بخت نداشتند که در آن
یک چشم به درویشان به نام
هیچ کوی نیست تا از آن بی

مغنی بی زن به بندگی کائنات

مگر به نیکه بودی برت نکند بی دوست

بی دل در آفتاب نشین
صحت درم چه میاید بهشت
پا قیوم چون چشم بهشت رو بود

بی جان یا زنده آفتاب نشین
چون باغی آفتاب نشین
یک زمانه شبانه آفتاب نشین

چون بخت ز تار و زلف روی او بست
 به امید و قهقار ویدار میگشت
 بدین آفتاب در کعبه خان خوش
 بارها از غم بازار طعنه سر
 چون صبر از آن که در دم هر نفس
 به شکستم پرده از رخسار خویش
 زانکه در صورت به ای غوغا
 بیست و وزنا نه تمیز نیست
 تنهایی بی غایت تمام نیست
 یکدم بگمش نه تمیز نیست
 گفت بی بانی نه تمیز نیست
 بخت جان بی که بخت نه تمیز نیست
 پرده از رخسار نه تمیز نیست
 بی نه به صبر نه تمیز نیست

مفسری گفت:

بگفت بی بانی نه تمیز نیست

چون رفت بجز آن پس نهایی
 ای که به پادشاه و پادشاه
 به بیاض روی هر چه را بی بانی
 با وجود آنکه بسین و بیست نهایی
 اگر چه هم پیر به نقش و نشان روی بانی
 به بیاض روی او ببال پر خون توان برید
 به بیاض روی او ببال پر خون توان برید
 به بیاض روی او ببال پر خون توان برید

بگفت

بگفت

۱۔ صرف پانچ سو روپے کا کمرہ

— 2 —

آنچه که تکریم بر حق بر ملا نیست
 چشم حق بین بر حق نتواند بین
 کل تو میدنروید و ز منی که در و
 بکشت بخت ز جان طلبیدم گفت
 مگر کوتر نه ز بهشت است کجا
 نیست درخت باب صفت حقوق
 کرم با آن بختی نظری لای بد
 نظریست چو بخت نه با حق نیست

ظ
 به آمدن یکم

نفس بی زور سوز نه به بدو

مروت چو کینه و صفت جان است
 هر آنکه طالبان حقایق مظهر
 تو را بخت نیست سخن در دل جهان
 دو ای دل در دین را هم از درون جلد
 که نیست هیچ غار غم جلد و نیست
 به ای آنکه پاک غایت غایت

ز

نمونه است به ناله و غم و غمش
 به ناله و غم و غمش
 به ناله و غم و غمش
 به ناله و غم و غمش

مغفرت است به ناله و غم و غمش

مغفرت است به ناله و غم و غمش

مغفرت است به ناله و غم و غمش
 مغفرت است به ناله و غم و غمش
 مغفرت است به ناله و غم و غمش
 مغفرت است به ناله و غم و غمش
 مغفرت است به ناله و غم و غمش
 مغفرت است به ناله و غم و غمش
 مغفرت است به ناله و غم و غمش
 مغفرت است به ناله و غم و غمش

مغفرت است به ناله و غم و غمش

مغفرت است به ناله و غم و غمش

دلیکند

و در کمال کمال است
چون که در کمال است
ز دست خیمه جهان
روان از قهر که نشسته است
تصویر بن کجاست و مدی
و یا خوشه و اندک
نیز در کمال است
و در کمال است

خداست و در کمال است
برین خیمه نبوت
از دست خیمه جهان
بدن از قهر که نشسته است
از دست خیمه جهان
از دست خیمه جهان
از دست خیمه جهان
از دست خیمه جهان

زین کمال است

دلیکند

چون که در کمال است
ز دست خیمه جهان
روان از قهر که نشسته است
تصویر بن کجاست و مدی
و یا خوشه و اندک
نیز در کمال است
و در کمال است

خداست و در کمال است
برین خیمه نبوت
از دست خیمه جهان
بدن از قهر که نشسته است
از دست خیمه جهان
از دست خیمه جهان
از دست خیمه جهان
از دست خیمه جهان

زیب و مستی خورشید و اندام
زیب و مستی کشتی در مضامین
زیب و مستی خورشید و اندام

سازشده یونین کبیریت

و هم چون بخت آمد بر بخت
 باز هم تیره و ترش گداخته است
 و بخت کهن میزد آردن بهیم کشتن
 و زود و خنجر در بوسه خنجر
 و لاف میزدن در میگویند بر سینه
 و آن دن و آن آینه چرخش است
 و بخت پیش از آنکه چرخش است
 و بخت بخت بهیم بخت و در بخت

پہنچا ہوا تھا کہ قیامت

بسم الله الرحمن الرحيم

آنکه در دره بابش سر جانید اکت
و آنکه بر سر خاشاکه خجالت من
بشکوه چون عذرا بماند
و آنکه در عالم طوط و زلفه و نشان
بشکوه به بلای جان آرست
نیست نهان پیش چشم همیشگی
که با بسایع نمودند که نهان زک
و آنکه بر سر خود با چه رستم عالم شود
شکوه پری چون زنی بماند
آنکه با پیشوایان گفتن ازین و نهان

آنکه پست بخدمت نهان بود
و آنکه به در پیش روین پست
کو در به طوطی زلفه و نشان
بشکوه به بلای جان آرست
نیست نهان پیش چشم همیشگی
که با بسایع نمودند که نهان زک
و آنکه بر سر خود با چه رستم عالم شود
شکوه پری چون زنی بماند
آنکه با پیشوایان گفتن ازین و نهان

آنکه گوید منست بی کین سخن را بداند

بعد ازین بر سر که بخوبی چون بداند
زلفه و نشان سخن زلفه و نشان یافت
آنکه چون قمری گفت حکم چون قمر
کشف شد و چون کشف شد زلفه و نشان

بہارِ کونجی بہارِ کونجی
نیکو بہارِ کونجی بہارِ کونجی

فصل فی توبہ و غفران

وَنُزِّلَ فِيهَا مَاءً زَوَّاجًا
يَخْرُجُ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

بہارِ حقیقی و دہموی و بی شک
اسما و نسب و بی شک

یہاں پر تو جو ہو، صاف نہ
ہر شے میں قبلہ اور ولی نہ

آمر من بی حاشیہ بیرونی بی

سحر طایفہ محبوبہ، بی ایل منسلک
دانش: بی اے، بی اے، بی اے

در سبز نقش علم و کجی افتاده است
که به دوست باطنی سخن درده را

سید محمد علی مدظلہ العالی

طاقتی و بی باور شدی که با مردم

خط باید در

خبر کا ناچنے
کئی بی انتہا

پہنچ جاؤں کہ بن کیا ہے
گفت کہیں تیرے درخواب میں

جوفند

—

[illegible]

من فزیر عیب فزین

میرزا حسن خان

۴- یکبار جمع جانم بجا و بپ
 ۵- بین یه دوش و دیده نامهرب
 ۶- من فرماز که زده غم و سباحت
 ۷- عاف الله که مژدای و کلفت
 ۸- خوار است کز زبان من آن دگر
 ۹- و غیبت اخوان و پیوسته حاضر
 ۱۰- عشق صبیح آلوده از دانه غریب

کہ فتنہ ختم ہو گیا اور ملک میں امن و امان قائم ہو گیا۔

یہ مفسر ہی نور و احسان کا درجہ

۱۰۰. چون قوسین و ذراتی

این به سبب زینب و بنو بنی مویز
بن به شمع نقره بن به بنو سب

[illegible]

انجا بکھڑا نہ کرنا چاہیے کہ جو اپنے ذہن کے مشرب

ان کی سچائی کی نشاندہی کی جائے۔

مکتبہ خیریت، لاہور۔

بنامہ و جو پڑھیں خوش رہیں ۔ عید پر من نہ کہتے تھے

یہ مہم درجنوں روپے پر مشتمل تھی۔

پاکستان کے لیے

بسم الله الرحمن الرحيم

آجہاں گفت: بیباختہ رہ گشت
بہمی مہتری از منم از بندہ رہ گشت

مطرب و شوق این چو درم سبزی که گیسو نه سبزی غبار که گفت

گفت ایمن بخن مستی با و از بلند
آب نه گفت با و ز غبارم گفت

五、

209

بنامه در آید صد بختی خلق
چون بخت بد آید و گمان بدین
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد

به اوزن سخن نریز زبیر گوشت
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد

مغنی بنامه در آید صد بختی خلق

چون بخت بد آید و گمان بدین

بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد

بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد
بخت بد است و بد و بد

بر بخت

بر بخت
بر بخت

مهر خورشید بر لبان زلفش
 بزم خورشید بر لبان زلفش
 بزم خورشید بر لبان زلفش

بخت بی زنده کو پیش
 بخت بی زنده کو پیش

بخت

بی زنده کو پیش
 بخت بی زنده کو پیش
 بخت بی زنده کو پیش
 بخت بی زنده کو پیش
 بخت بی زنده کو پیش

بخت بی زنده کو پیش
 بخت بی زنده کو پیش
 بخت بی زنده کو پیش
 بخت بی زنده کو پیش
 بخت بی زنده کو پیش

بخت بی زنده کو پیش
 بخت بی زنده کو پیش
 بخت بی زنده کو پیش
 بخت بی زنده کو پیش
 بخت بی زنده کو پیش

چون در دلی زینت
 چو در دلی زینت

بخت

صدی زنده کو پیش
 صدی زنده کو پیش
 صدی زنده کو پیش
 صدی زنده کو پیش
 صدی زنده کو پیش

صدی زنده کو پیش
 صدی زنده کو پیش
 صدی زنده کو پیش
 صدی زنده کو پیش
 صدی زنده کو پیش

صدی زنده کو پیش
 صدی زنده کو پیش
 صدی زنده کو پیش
 صدی زنده کو پیش
 صدی زنده کو پیش

شرب

بخت جهان زین تر چید / که دین او جهان بختش بخت
 بخت آنانی چرخ گرد خود / چو پیش نهو صبت کیم صحت
 سهر پاتی نین و در است خور / و اکرم نه خود یافت و کون طرا

و این بر جان معنی بی پر

بی کون طاعت خیر با طراح / **بخت**

بی خصلت و علم پیش / سه بخت منترق هم چه پیش
 پسید هر دو و دیوار به بر تو / چون باز نیت موبو از هم چه پیش
 جان به آگاه نه از هیچ پر نیا / نیت نیت ندر نگر چه پیش
 بر مکر نیت پر بخت که بخت / یکد و مبد عالم از آن هم چه پیش
 بخت نیت طاعت نیت به نیت / بخت نیت جام به نیت به پیش
 بخت نیت نیت نیت نیت / هر نیت نیت نیت به پیش
 بخت نیت نیت نیت نیت / دردی نیت نیت نیت به پیش
 نیت نیت نیت نیت نیت / نیت نیت نیت نیت به پیش

خوشبخت بران و دلالت موربات

تا نیت نیت نیت نیت / **بخت**

واحدیت

کوہ دور از حد

کوہ خد
و جگر
و جگر
و جگر
و جگر

هر چه هست بود و می باشد از منم
که شد و نشد یعنی من و منم
که منم یا ای منم که بود و نبود
در جهان انمن که بود و نبود
کجائی منم که بود و نبود
چون نشانی منم که بود و نبود
عاقبت منم که بود و نبود
در جهان منم که بود و نبود
موج و دریا منم که بود و نبود

کوہی زمینی بودی که من آمدم بر
کوہی آبی بودی که من آمدم بر
با منوی از من آمدم بر
چون که موج و که از من آمدم بر
نمی شد که من آمدم بر
بی کسی منم که بود و نبود
آنکه دایم از من آمدم بر
صدای منم که بود و نبود
زیر کی انکه من آمدم بر

از زبان منم که بود و نبود

مغز منم که بود و نبود
ز منم که بود و نبود
مهر منم که بود و نبود
بهر منم که بود و نبود
نعمت منم که بود و نبود

از پیش منم که بود و نبود
ز منم که بود و نبود
اندر منم که بود و نبود
از منم که بود و نبود

از منم که بود و نبود

لیک:

کین جهان نیم دل کجاست
 من به مشایخ میگویم که در دنیا
 بهر کس که در دنیا میگذرد
 آن تو بهر کس که در دنیا میگذرد
 بر روی هر کس که در دنیا میگذرد
 باشد که موئی در بدنش نماند
 ازین طاعت با او اندرون
 که موی ازین جهان نماند

ب

بیم دن دوید به روز خدای شود
 بهر رخساری که روز بند شد
 و ملایک که در دنیا یافت
 در کس که در دنیا یافت
 بیک کس که در دنیا یافت
 خود را بهی خود بخارید جلوه کرد
 ز دست نی غم عالم ظاهر شد
 کس که در دنیا یافت
 با آنکه شد غنی و عالم گنج او
 دن موی بر آنکه بر آن گنج او

در دنیا کل جلد جهان گشت
 کس که در دنیا یافت
 و خود نگاه که در دنیا یافت
 چون بهر دنیا یافت
 که آنکه در دنیا یافت
 بیک کس که در دنیا یافت
 بهار در جهان که در دنیا یافت
 زان عالم بود ما بهر زبان
 بیک کس که در دنیا یافت
 بیک کس که در دنیا یافت

به خورشید و شمع و ماه و ستاره
 به چرخ و فلک و کائنات و به هر که
 صورت به هر چه و به هر چه و به هر چه
 به هر چه و به هر چه و به هر چه
 چون به هر چه و به هر چه و به هر چه
 و به هر چه و به هر چه و به هر چه
 به هر چه و به هر چه و به هر چه

ماه و مهر و شمس و به هر چه و به هر چه
 قمر و به هر چه و به هر چه و به هر چه
 مغرب و به هر چه و به هر چه و به هر چه
 به هر چه و به هر چه و به هر چه
 نور و به هر چه و به هر چه و به هر چه
 به هر چه و به هر چه و به هر چه
 به هر چه و به هر چه و به هر چه

من سحر و جادو و به هر چه و به هر چه

به هر چه و به هر چه و به هر چه و به هر چه

به هر چه و به هر چه و به هر چه و به هر چه
 به هر چه و به هر چه و به هر چه و به هر چه
 به هر چه و به هر چه و به هر چه و به هر چه
 به هر چه و به هر چه و به هر چه و به هر چه
 به هر چه و به هر چه و به هر چه و به هر چه

به هر چه و به هر چه و به هر چه و به هر چه
 به هر چه و به هر چه و به هر چه و به هر چه
 به هر چه و به هر چه و به هر چه و به هر چه
 به هر چه و به هر چه و به هر چه و به هر چه
 به هر چه و به هر چه و به هر چه و به هر چه

به هر چه

چو کفایتی در این دنیا
بهر کسی که بستاند
که در این دنیا
نمی آید به دست هر کسی
به تنهایی بجای خود
نه تنها نه بی پشت
بر کسی که بستاند
بجای خود

[illegible]

وہیں تک کہ وہ سید شہزادہ
مفتی رحمت اللہ علیہ بن گئے

وہ اپنے

چرخه خوشی و غم من و تو غمناک
 فغان موزون و محزون من و تو
 دهم هم می ایستی و غمناک
 هر چه ما دون تو ایستد من و تو
 آنچه ما دوست ندیم من و تو
 داشتند فرجه ریزه من و تو
 دل و دلم زلف من و تو
 چندان غم من و تو
 چون شدی درسی که دهم من و تو
 که دل من غم من و تو
 ای کم دلم طور دلم من و تو
 من و تو دلم من و تو
 یا که دلم من و تو

آب حیات و زندگانی
 فصل کردش را بر کمر و زین نهاد
 بهشتی که هر کس که از آن بگذرد

از زبان حق و باطن حق برون آید

میان زمین و آسمان
 صفات است اعظم باکی دارند

که کسی از آن گذرد
 که کسی از آن گذرد

که غرض از آن بود
 که غرض از آن بود

که ما را شوم
 که ما را شوم

بوی خوش از آن
 بوی خوش از آن

که ما را شوم
 که ما را شوم

که ما را شوم
 که ما را شوم

که ما را شوم
 که ما را شوم

که ما را شوم
 که ما را شوم

که ما را شوم
 که ما را شوم

که ما را شوم
 که ما را شوم

بهر منی طلبی مطلب که در	زینت و جویای طلبی
خال خط و که و صفت که در	شاهد بر این خال و خط و صفت
بر هم جان که رسد و آنکه	هر نفس جان که زان مال رسد
درست و سرفکند که در	جهان و ظاهر رسد و دیگر
بخان که تو بینی که در	جز این که بینی که در
به بنی بر بی در	درج و رست که تو که در

نم

نوح محفوظ دل نوری زو که در

کنت میجو که دل کنت و کور

۱. در زشت و باقی ماه	۲. شش حفظ از روی غایب
۳. ز روتی بر روی غایب	۴. بر از مجب بر روی غایب
۵. که رویت بر از روتی غایب	۶. به سوزان کنم هم دم و به
۷. م راه که پس روی غایب	۸. به نشان زن شوم هم دم که زلف
۹. که زلف به روی غایب	۱۰. جویای حسد زن دل بندگی
۱۱. جهان و جان و دل که بی غایب	۱۲. مرا اندر خم جوکان زلف
۱۳. یو به روی بر لب جوی غایب	۱۴. خیال قاصد بر طرف چشم

خاست

نجات غارت تر گزاید که چه غم مسند و بی غم

بچشم مغربی غمست و غایت

هر آن کجری که با اوئی نماید **جفت**

کدام دکن آن باز گساریم	کین شمشیر تن نه دواریم
بکشت دل محزون مسروریم	به غم غمزه روان جوانش بریم
که با نقش دل از دستم آن کاهیم	هر عشق کجی آن کار طرفیم
ندم از در برب و پست یادگاریم	بیا که درین شمع نه پستیم
خانی حمزه اعدا نه غباریم	امیر آید و دوست و دشمنیم
بود کند و آمد درین کعبه بریم	چو در نه رعد دکن کافیم
بگفت در مسکنین منیم	زیر در درت پلین منیم
زین عهده که بی کوشش اختیاریم	بهوش بودیم با افسوس و تیکاریم
به عقل کوشش و باطن هم چهاریم	نمن نه جان و نه درم و نه کاریم
که دست نام دست نام زده نگاریم	نشان زده من ندو کار خویم

چون ماه بیان رفت مغنی بی بیان

چو او بکار زد و ز کاریم و

زلفت بر منستان آفرید
 ز بس زنجیر تابی میان
 قفس چنان گوشت دادند
 ز منم فتنه جوئی دلور بهت
 افغان که خنده خوش بهشت
 لب و دندان او چون بود
 ز خود عارض و نه میبندش
 بعد از این میدان چنان
 چو کس نیلوف در بهشت
 بانی پیچید بر دل پیش ویت
 که ناز زلف او زمار بسته
 مرا خواسته و در دادند
 نمی با هر طاعت حق کرده
 یکی از هر مالک نیست موجود
 بخواهی جان چون برکشته

آب

ز رویت در میان آفرید
 زان در یسبه خوش آید
 پس کمرش بستند
 به سران چشم قیامت
 بهیچ بس جرات آید
 و با نیت و در جان آفرید
 نیت نیک و سپستان آفرید
 که در و در میان آفرید
 پیشی کفر و یار آفرید
 با پس مسلمان آفرید
 جهانی را از آفرید
 مریت به نیران آفرید
 می به معصیان آفرید
 دگر راه رفیقان آفرید
 تا شش را که سبستان آفرید

۱. و به و تو زبان آفریده
 ۲. و علم را از میان آفریده
 ۳. به بعضی عالم بان آفریده
 ۴. به نوری آن آفریده
 ۵. جهانی پر از غوامض آفریده
 ۶. برای جلوه بنیان آفریده
 ۷. و در پانی عالم آفریده
 ۸. انسان تجلی که می و چوکان آفریده
 ۹. به این دور و سفر جان آفریده
 ۱۰. بدان منته که بر این آفریده
 ۱۱. به هست و حیوان آفریده

وہی جان تیرے جہاں میں
جان و دل چاہتا رہا کہ نہ میرا
وہی تو اس مکر و نیرنگ میں جو میرا

چو نیا دشت و دشت کز دشت
 بانی که نقین آمد شکست
 بستان صحیحی بکیم است
 از شکستن میان دلد و دلد
 چو نیا دشت و دشت کز دشت
 بانی که نقین آمد شکست
 بستان صحیحی بکیم است
 از شکستن میان دلد و دلد

چو نیا دشت و دشت کز دشت

ز بزم نیند و نیند
 شد و نیند و نیند
 لب به نیند و نیند
 چو نیا دشت و دشت
 بانی که نقین آمد شکست
 بستان صحیحی بکیم است
 از شکستن میان دلد و دلد
 چو نیا دشت و دشت کز دشت
 بانی که نقین آمد شکست
 بستان صحیحی بکیم است
 از شکستن میان دلد و دلد

بداد است مغربی به مغربی رود

نایب است حضرت شانی صاحب

ح

و

چشم زده نه رو بر تو بن مسکا	باز تشنه و آب و آن مکر
هر چه بد است نه از من نه از تو	چو نه آن در چراغ تو جان مکر
چگونه نه بد و نه بد است نه از تو	خود و بی تو و نام و نشان مکر
چگونه نه بد و نه بد است نه از تو	چگونه جان طالب است نه از تو
چگونه نه بد و نه بد است نه از تو	و نه شایسته بهر بهر با آن مکر
چگونه نه بد و نه بد است نه از تو	چگونه نه بد و نه بد است نه از تو
چگونه نه بد و نه بد است نه از تو	ز هفت تن از جد و جد مکر
چگونه نه بد و نه بد است نه از تو	همه ز بدی خود باز نهان مکر

بگو و معنی جان به مغرب است

مغربی به مغربی به مغربی رود

ح

و

مرافقه و فنا افتخاری باشد	از دم ملک و فنا ننگ طاری
مدام داده تو بهر خورم زب	که این شهر ای خوش گوئی گری
خارج هر کسی بن داده بر می بود	ولی مزاج هر سازد بر می بود

میان آتش و کمان بطایی
فلک صحت دارم و دور آرام
بگردم که تو را بگریزند و ران
صنای مهره او را بجا تو آند و پر
دلیت و آینه آن جره را و بی صالک

حالی که در هر که کناری باشد
خدا را ز هر سببی تو بگریزند
دوم که بچو فلک در هر مهلت
دی که دید او در غباری باشد
جلوه جبهه نماید که تاری باشد

بیازم و چشم و مغضبی بازگر

دست زانکه چشم و دست چشم زنی باشد

رفت هر دم بجای می نماید
طوطا و پس نیست هم ز معانی
بنای است که لایق است بسیار
نخلی میکند مسر لطف تران
کسی که چون در دست بید

ز سپین مودت می بی نماید
نقوش بر لب و بی پای اید
از آن هر دم که بی می نماید
دور در فضا بی می نماید
نهی چون همان بی نیست

چو در دوزخ است و زارت عام
چنان بر عارضت چون خود خفا
ز خط و خالی بگردگان خفاست

چو در دوزخ است و صلی می نماید
چو در دوزخ است و صلی می نماید
بجای جان خجالی می نماید

بچشم مفتی بی نیای است

کسی بگو بدی بی نیای

ایش

م

دست چو نه سبک فلک شوق	دویم از دین حوشتن بر سر
تو بی دست و پایی ز رفتن	خانی گریه و مهرت زده میسند
بانه بخت تو کجاست زود مهرت	که ز افراط تو کجاست دو میسند
جهانم شیدم زین خبر	که جانم زین شوق زنده میسند
بهر چرخ و صفت صفت	که در دهر او بد زده و هم صفت
خسته بود و دل زده امیدم زنی	در آینه که در آن وقت زده و خونی
کجاست فانی تو زده و مهر	که در جنت عالم در دهر صفت
در آبر که میگردد زده و مهر	در دهر که است اسم زده و مهر

ز بهر نام نیست بگوئی بیانی

حب

م

روانی مغز بی دست زده و مهر	روانی مغز بی دست زده و مهر
چون صفت دین زده و مهر	بهر صفت دین زده و مهر
شسته من لب تا که بخت زده و مهر	عالم همه بی زده و مهر
چو دهر ما زده و مهر	آمد تا شای جهان زده و مهر

هم نفسی و غرضت دامن نفسی بر اهد
که نیست بکشت دود و دود
جایی هم ایتم به جای یکی بسم
بر جوی جهان هم دروالتی کند
هم بر دو بر انداختن رخ که از بجای

پوشید همان نفسی بران نفسی بر اهد
هم چنان عین دود و دود
جایی هم ایتم به جای یکی بسم
بر جوی جهان هم دروالتی کند
هم بر دو بر انداختن رخ که از بجای

ای غنای آن با کدی نام نشان

از دو بر و آن نام نشان

بی که بارخ و زلف و غنای
بو از کوز و زلف نام و نام آن دل
خوردن به زلف و زلف آنکس
کجا بکشد بماند و نامش نکر
و کجاست در دود و دود
کجا زلف و زلف و زلف
به دود و زلف و زلف
به دود و زلف و زلف

مرد و زلف و زلف و زلف
که زلف و زلف و زلف و زلف
که زلف و زلف و زلف و زلف
مرا که بکشد زلف و زلف
به زلف و زلف و زلف و زلف
که زلف و زلف و زلف و زلف
که زلف و زلف و زلف و زلف
که زلف و زلف و زلف و زلف

بیس

بیا

برو به دوازدهم فصلی به هم بستان

بهین که هم بکنند جهان چنان باشد

بنی نقاب نهان نتوان دید

و بی رویه به بخت خوش توان

بنی ناسان شده قانع

نواکامان چنان می

چشم ناسان غایت کمال

نواکامان بهین

نپدید و زود آمد و رخت

نه که بهر مکر

منف نپدید به زان غما

جهان بهین نتوان دید

مندان بهیوت غم بهار بدست

میان که در دین ران بهیوت

جهان خطرت به عذر و بر مید

خطی خوشیت که عذر بدست

ای میل کلان بی تو ای من
خاکه اصد بود و خاکه
بدیدار نیست که از خاکه
چون در گشت اهلین تو
کمر خاکی می گزیند

هزار کین شد ای خاکیان
زان بس بعد می گزیند
می گزیند که از خاکه
بچه در گشت اهلین تو
کمر خاکی می گزیند

اکرمیوطا ہے۔ ولایتی طب

و ز مغربی که درین گونه باشد
 درم درین خانه
 میان دو در محمد م
 درین صورت است
 مدتی پیش و کم نمی ماند
 چنانکه کشتن نشانی است
 مزار کسی که علم نام و است
 در این دکان مردم که می نشاند
 علی کو فارغیت از پو حاتم

زبان

زبان یی فانی ن کهنه

مکه خیزی را

رسیده که جای تو نذر

که آجا بود

سجده

نمی رود

بست باقی فخر بهر بیک

موج بهشت تو یی زین

این قصه است زن فخر که هست

بست باقی فخر بهر بیک

بست باقی فخر بهر بیک

بست باقی فخر بهر بیک

بست باقی فخر بهر بیک

بست باقی فخر بهر بیک

بست باقی فخر بهر بیک

بست

بست باقی فخر بهر بیک

بست باقی فخر بهر بیک

بست باقی فخر بهر بیک

به پیش تا نگردد مانیا و ریم نیاز
جنس تا بکشد لبش نشود دم
کینه به محبت میان حال
بجوی در حال غم و دست ناکه نیازی
نه زنی توان کرد کسی که درین
به پیش نفس کوه قصه عشق کوه

میان عاشق و معشوق میان
لبس حسن تر به زین در میان
اکمعه هر دو بیند میان
در آن دل محمود جز به زیارت
که چنانکه در راه و دهن زیارت
توبه بی گناه و حسن زیارت

باید بینت چه و عشق تو

عشق چه چه به سازم که به چه به به به
داد است که ازین خبر دست نمی
به من و به من که از غم و قد به
به برای خدمت به مان زدن محبت
چو زین محلی زنی به نس به نس
نمی زین می زنی و کوه به
دلی چو به به به و زین به به به
میان به به به به به به به به به

چون دین صفی خوشنویس
کائنات کوئی مدد نکند که کجای

و

ز یاد موی نه گمان به آمد
دوران ز بهر فیلی یک دیو
که ز موی چو بی دست ملد
یونان و ریا چون مرغ زند
میت و بونامی چون دم
چو ز کلاه سبک زدن
ای که در پای تاب
چو چرخ عالم بهستان
بیک سو که بخت گشت
بختی چو کوه کون شود

ز کوه که بر دین صفی خوشنویس
کجای که مینش سوزی گشت بخند

ب

ز چرخ بی بخت چو نه آمد
در ای دکان چون خون بر آمد
ای خج بهر دهن بر آمد
جایست تا هر که دهن آمد
همان که به کهنان بهر آمد
بسته تکی برین یه و نه
کجای از صدمت بنه بر آمد
بعد از دوا فیهوت بهشت
بخان میدان که دکنون بر آمد
بصوت که چو دیا کون بر آمد

چون دین صفی بهر جایی
بخت و بهر دهن بر آمد

ب

دخ ویده غنچه وید وید وید
قص چونند وید وید وید وید
بامید که رسد موم از آن در
منزل آن ازین دیده مانع نباشد
اگر بود زنجیر بر زلف تو بود
مکوه بستان غریب جس پر خیز
پرده بر از رخ تو درون گل
گرد آینه کامل نسب تو نیست
روی باروی تو آورده ملک مقبل

من دیده با چشم دید

در اهل وید وید وید وید
پایان ما که زمانه تو وید وید
بسیار که رسد موم از آن در
ملاک که جیسی که من از تو دید
هم برنجیر بر زلف عاقل زید
پیش فی زلف تو نهاده باطل زید
هم چه بزن زلف تو مشک گل
حکیم نور زلف تو نهاده باطل گل
هم زلف تو رسد که مقبل کرد

من

هر که کاما یافت نقد کاهش

معدنی از نظاره بکس کام کردید

سخن زیبای ترا آینه می بیند
چون نظر من رخ تو چنان می بیند
من منظر و بکس بجز دیده من
نزد دین خوان جهان می بیند

که رفت بتوان بکس تو بیند
چون موم تواند خرم می بیند
چون زلف تو دیده منی بیند
هر که بر زلف تو نیست نقد کاهش

که بسته به خط ذنون میگردد
 زانکه هر خط مرعوفتوی افزاید
 چند حسن تو خواهم که بدلی
 تا تیرت و زهر او چنان بداید
 تیرت و زهر او چنان بداید
 هر دو به زهر و زهر تو می باید
 تیرت و زهر او چنان بداید
 هر دو به زهر و زهر تو می باید

وی در سبب بی تو رفتن چنان مباد
 می در سبب بی تو رفتن چنان مباد
 زانکه هر خط مرعوفتوی افزاید
 تا تیرت و زهر او چنان بداید
 تیرت و زهر او چنان بداید
 هر دو به زهر و زهر تو می باید
 تیرت و زهر او چنان بداید
 هر دو به زهر و زهر تو می باید
 تیرت و زهر او چنان بداید
 هر دو به زهر و زهر تو می باید

هر کسی که در سبب بی تو رفتن چنان مباد

منوی که در سبب بی تو رفتن چنان مباد

منوا

تو که بر کوه نهان بودی و آمد و داشت
سپاهان زین بخشیمی که قتل زان
همگی که ز قتل زخا به مسته
هر که که شد زین طغیان کن
آن کس که پاکه توان هر یک
بر کسب نهایی و در بی تو آن کن
بنام تو بروی بی نام و بی نهان
در کشتن عالم بودی هر چه بود
آن مهر سپهر از بی زنجیری

تو که در میان بودی و شما و شما
با آنکه در این هیچ نمی گداش
کسبوت نه از بی طغیان کند
هم خانه نه از بی همه و نه در
چون بهشت از این کشتن
کانت به چون و هر چه بود
به بهشت همه از کشتن بیان
هم هر چه بود و هر چه بود
نام تو زین زنجیری و در میان

بی بی نهان
به زینت جام بهشت نهان
نام تو زین کشتن چوین
تا به بهشت و بی تو با بهشت نهان
خدا بهشت بهشت بهشت

بی مهر و چوین زنده بهشت
به بهشت و به بهشت نهان
به بهشت و به بهشت نهان
هر که بهشت بهشت بهشت
نام تو زین بهشت بهشت

دین بستم من بیدل باشد	دینم را بدو کیست
که کردند خالیت و	زانم را بدو کیست
مکر و دشت نهانی بدو بی	نهان از عیان دربان
همی استانی دشت بدو	دینم را بدو کیست
سناقی دشت باخوبان بدو	دینم را بدو کیست
صلواتی رحیمی آمد که کس	دینم را بدو کیست
صلواتی خون صلیب شد	دینم را بدو کیست
نجان از جوان بیگانه بدو	دینم را بدو کیست
همی خای بدو پاشد ز لار	دینم را بدو کیست

حال منم ز آتش سهر
زان بهامت که از پیش جند

یکی جمالو جهان نور	یکی از چشمه زینت کس
نور ویت بدو دانه یک	یکی از چشمه زینت کس
که هر باشد میان دشت بدو	نور ویت بدو دانه یک
خیر و نیک کجا کند اولک	نور ویت بدو دانه یک

هم جو میهن تو دوان	باقی بی باط و تو بی منطق
روئی بن کمان حمید	نیز غم ز که تاسی معنوا
سوار تو نهان که غم زار	نکه اندر شکوه مشکور
بیت خون و لبه جدم	بانت است کاینات صهر
سرب و سرب غمت	بهدان که این و طمعت نه
بیت نازک فغان	مواظف غمت شمر

مفید مردم آنست ختم

بجهان بیت و درون

مینما در زمان و از بی	نماند در دم که جهان بی سوری که
بخت هم درون است و این جهان	دل بچو بزمین و دم بچو بی بکر
بیت نهاده اند و بی لاله	و زعائن بکشد و دم ز کفر
و باقی بیت و بی تو بخت	نکد باشت و زمین و کوه و دری
بخت نیست و خدای و در	من که تمام بکشد و دم طاعت و رقی
من بکشد و خدای و در	بسماء و در دم از و در و در
بکشد و خدای و در	و زمان باشد و بدن و بدن

بهرین بنی جگر در پیش
دو آنگه از صبح که بوی منت
گفته بود و منشی را در خیال

بهرین بنی جگر در پیش
دو آنگه از صبح که بوی منت
گفته بود و منشی را در خیال

ز سواد اله جانی به بین
ز سواد جبین که مجازی دور
کنو باطنی مطلق

ز سواد اله جانی به بین
ز سواد جبین که مجازی دور
کنو باطنی مطلق

بماند در بنی جگر
چون بنی جگر که بی کمال
بماند در بنی جگر

بماند در بنی جگر
چون بنی جگر که بی کمال
بماند در بنی جگر

چون بنی جگر که بی کمال
کنو باطنی مطلق
بماند در بنی جگر

چون بنی جگر که بی کمال
کنو باطنی مطلق
بماند در بنی جگر

بماند در بنی جگر
چون بنی جگر که بی کمال
کنو باطنی مطلق

بماند در بنی جگر
چون بنی جگر که بی کمال
کنو باطنی مطلق

کنو باطنی مطلق

احد

هر دید که زلفش دید و جلب
برو نظری کرده بخی و اگر که ن
بر آینه دید و فلان مثل در آن
روقی چه بکشت لبی که جلای
می شسته نهان زلفش در رخسار
نواهی که نهان بهمان هم من و کاف
خفا که که برود و می تو بخت
که ده نیت بر آن عهد بی بختی

زلفش زلفش دید و جلب
برو نظری کرده بخی و اگر که ن
بر آینه دید و فلان مثل در آن
روقی چه بکشت لبی که جلای
می شسته نهان زلفش در رخسار
نواهی که نهان بهمان هم من و کاف
خفا که که برود و می تو بخت
که ده نیت بر آن عهد بی بختی

تمامه تو به من زنی نه برتو

شده من زنی از بهر تو و من و تو

زین پسندن زنی دوست بخانی
کافی از آن شسته غم و در زنی جو
از پی سپیدی مرغ من سانی هند
چون نهان مشایب و چون بپلی
که چه او مانیت آغوشی بختی و ملی

زین پسندن زنی دوست بخانی
کافی از آن شسته غم و در زنی جو
از پی سپیدی مرغ من سانی هند
چون نهان مشایب و چون بپلی
که چه او مانیت آغوشی بختی و ملی

در وقت

و معیت نامی است که بر
 درخت زینت کجاری
 بر که کاهی بر موافق نفس ناطق
 چون در دست نام و یاد و عانی
 اگر چه در بسته از میان افغانی
 فرخ و زلفش صبح و شام در بخت

مغربی را بهشت بهیجا و شای اگر

بانت به صفت پس کجی در
 ترا که دیده نباشد کجی تا
 که به جلد و ن پوزن من در
 تا که چشم نباشد چه حاصل از شاهد
 تا که دیده بود بر غبار توانی
 که هر آینه در پی بر تو پس خوش
 بهر آینه ز آینه بر دای
 که کار نور و غلب دارد

از نکه پار کند جمله بر اول ابصار
 که عرض بجای جان و جبهه در
 ولی چو دیده نباشد کجی تا
 ترا که کوشش نباشد چه سود از گفتار
 منافی هر آینه او دیده با وجود غبار
 ولی چه بر داری آینه هفت تار
 غبار نگر که تا پاک گردوی از رنگار
 روان تو دیده و دلی به پیش از مبداء

ن
 شوا غلبه

چشمی بپوشید زینب فرود

تا نگردد چسبیده است به خرد

تا بوی چسبیده جان من را فرود	چشمی بپوشید زینب فرود
آید از خلوت به دل هر کس	پارچه نازک چسبیده به جان
مغفرتی به گمانی به مهر خدای	کسوتی که چون جود کجاست
آید از قدرش به دل هر کس	آن سوی پر مغرمان بر لب
بپوشید چشم به شرم نه چشم	چشمی بپوشید زینب فرود
چشمی بپوشید زینب فرود	من هم نگردد زینب فرود
بپوشید زینب فرود	چشمی بپوشید زینب فرود
هر زمان از هر زمان به دل هر کس	کینسان از گفتگو خالی نشود
بپوشید زینب فرود	کلاه سفید به ده منقش می کند
دلی زینب فرود	روی به دود کرم به زینب فرود

زینب بپوشید زینب فرود

چشمی بپوشید زینب فرود

چشمی بپوشید زینب فرود

چشمی بپوشید زینب فرود

چشمی بپوشید زینب فرود

[illegible]

یونیس کوپن ہیگن

— نیست حق محمدان بکوت ای مظلومیت

می تو نه دل منی دل من تو
 فی جان منی کلمه کلمه کلمه
 نه جان من تو نه جان من تو
 فی صورت منی کلمه کلمه کلمه
 به خنجر منی نه جان من تو
 چو نه جان من تو نه جان من تو
 هم منم هم منم هم منم

در کمال غایت

قد صارت اهر فانی و همدم

قد غارت اهر فانی و همدم

بمنشای آن بانی چون روزگاری

شفای من بانی شد غایت من

دلی بسم و در هم و فانی
طریق غرض و پیشکش
بختی بی بد و چون روزی
چون چهره و میان کش و فانی
خشن و غمنا بر سر و فانی
چو با صدف نهاده و فانی
چو بهت طالع و فانی
چو منتری و فانی

نور و بکا و کس و فانی
ز بس نظم و فانی
چو فانی و فانی
نور و بکا و کس و فانی
ز بس نظم و فانی
چو فانی و فانی
نور و بکا و کس و فانی
ز بس نظم و فانی
چو فانی و فانی

کمال غایت و فانی

کمال غایت و فانی

کمال غایت و فانی

کمال غایت

هر که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند

کاه و بخت شمشیر کاه
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند

چون با این خنده ناله بر خیزد
 که در این دنیا بماند

چو با این خنده ناله بر خیزد
 که در این دنیا بماند

میکند بر دوش چلی و بر دوش
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند

که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند
 که در این دنیا بماند

چشم متغایین کس را نیست زان نشا کس
و چه کس است بر سر خوان خلیلان نشین
بیلی انداختن دستش بر دوش من
نغمه مردان بخینا بخور من عقل را

که در جنتم بختم خودم برین بندگی
بهره ز بیهوشی نه ز نمان و حال
چند که بگویم که من می دانم
بهر سلطان نه بکایت نه بهر پیر

چشم

بهره ز بار بختم چند که تی من زنی
رو زبان به بخارین که نه خندان بهر پیر

چون دل کند مشغول در میگردش
تا آنکه به مقیم به زلف و کبرش
دل آنچنان بگوید که مشغول در بند
بین مرغ جان که طایع علی چون
بچشم بختم نه خود آمد ز مهر
مرغان آن بمن همه شب تا که بحر
آهنگش زان چنین کلنجار می خورد
جان دل از مصاحبت تن ملول
باز بختم بختم نفس خدای جان

که نه به کتابت بهر پیر
از به دشت منزل و ملوک و کشت
کوئی که صبح به شب بهر من
عزت نماید و نماید از بختش
در دهم شد سیه و زان کشت
باشند در غم و سن فریاد کوشش
به گفت بخت عام زین بندگی
چو سینه ما بر است بهر زان
که کجا میزبانی بهر کشتش

بخت

تا بحول

بخت

بخت

نایب نسیم کج جان خوش گذر کند
آویخته و صحرای و عود پویش

باز کشت که قفس چهره زینت

در غایت و نیت بی تیریا منسل

نفسی است به نیت به نیت
آورد و بود به بی خود خود
به نیت به نیت به نیت
نظم و تلویح خود و نیت
یک نیت حکم اخلاق که
کسب به نیت به نیت
به نیت به نیت به نیت
حاجی نیت به نیت به نیت

آرامت به نیت به نیت
آن نیت که نیت به نیت
در وی به نیت به نیت
جمع به نیت به نیت
محیط به نیت به نیت
گاه به نیت به نیت
در نیت به نیت به نیت
به نیت به نیت به نیت

بر سید کسب به نیت به نیت

هم نیت به نیت به نیت

ملا از روی به نیت به نیت
کنده به نیت به نیت به نیت

نار کسب به نیت به نیت
که انهم به نیت به نیت

فایم منیم ماه نوح افشید غوغایم	که در چشم غمناک بودی ز منم
فوق نه خست من از سر منما	که در چو سپیدی ز منم
بیا من روی چو سحر ز منم	که در به روی منم
در خندان جلا ز منم	که در به روی منم

به من منم ز منم

تا منم ز منم	که از منم
تا منم ز منم	که از منم
تا منم ز منم	که از منم
تا منم ز منم	که از منم
تا منم ز منم	که از منم
تا منم ز منم	که از منم
تا منم ز منم	که از منم
تا منم ز منم	که از منم
تا منم ز منم	که از منم
تا منم ز منم	که از منم

از منم

نگار که جامه افروز است میوز
بهرین است از که ای خدایا
نور که در جبهه است به یقینی بار بار
علم هر دم به درستی سخن و چشما
در آشفته میزبان و در حال سکون

نغمه شنیدن بهر است تا بیند خدایا
بغضت فرخ میار و میبارد
نهی که است با و نهی که کل میبار
که در پندار است نه بهر و نه بهر
نیستی باقی باقی و یکله میبار

از نغمه و سوز و نغمه و نغمه

که مانی منور و معنی است نغمه و نغمه

و من تپه است معنی و نغمه
روی ز جبهه ای تر و نغمه و نغمه
حیف است که بود نقش من معنی و نغمه
نغمه خاص تر به نغمه و نغمه
چون نغمه و نغمه و نغمه و نغمه
چون نغمه و نغمه و نغمه و نغمه
که مشتاق تر و نغمه و نغمه و نغمه
که نغمه و نغمه و نغمه و نغمه

نغمه

منه بی خود بگفت در دم مرد

بیت

منه بی خود بگفت در دم مرد

بیت

خست ز زنی غم نه خفا خاک

وصلتی به دایم بیت فلک خاک

نشدت کسب و داد مندا خاک

خرب فی دود و ما جدت سوک

نوجوب بی مجتهد و خبی

جدت صیقل فتنایا غافلک

نزد و چون جرم و جرم

بی غمینه با بر جام صافی و بای

میکشید و من از کون و

نه بی گرده خود را به تمام و درک

مر که جو که روی به نیت و جرم

بیت خویش جوده بر آرزو کل خاک

کسی که بود به صند و با ندم

روا حداد که بانی ز جوده غم خاک

چون به نیت و جرم و جرم

که از برای جام نه از برای خاک

مر که نوزوم و نیت و نیت

ز ناز هر که بر بد بود خوش و نیت

نوشته شد یک مغسه بی نیت

بیت

نوشته شد یک مغسه بی نیت

بیت

بیا که گرده از نقش غیر آینه پاک

که تا تو جوده خود را به و کنی لوراک

اگر نظر کنی بوی من یا به نیت

نوشته شد بی نیت و نیت

نشویم بجز جان فدا نمائیم
 چشمه سبز جانم که نوبت
 تمام جبهه در راه نوبت
 چرا که کشتی بودی که از پایست
 و له جبهه علی ثواب جبهه
 مرا که پنجه محمد کاینات نوله
 بس جلوه گفتی و در باره
 ظهور تو بخت و در من از تو

در عقاب غروبش غم و اندک
 مکمل من میماند بی غم
 که به دست مهره و به عین و صافی
 زودت به مودت نوبت بود
 با من نه به به به محاسن
 و مدح و بی نقص و در خاک
 که مومن به مودت و به مودت
 و به به به به به به به به به

که تقاب نیزی معنی بی

م نه آفتاب پر به به به به به

تو بی علامه ارکان و به به به
 که هر منقش جانی عزیزم همان
 نه به به به به به به به به به
 غرض نیمی زود و همه چنان در نه
 همه چنان به به به به به به به به به

محمد

حلاوت و به به به به به
 حلاوت و به به به به به
 حلاوت و به به به به به

نه دین چه مشغول تو ز فو و دغافل
 نه از غصه نه غایبند تو بی بسک
 نجات تو بتو بت دعا که کن ز نه
 و جان نه سپیدی موج در محیطه
 نه نه غصه و نه ای کانی نه نه

[illegible]

۱۔ حرف زبا پر راز لوم، مہذبیت باہر کردہ مک

که گفت بهر چه گشت بدول	زهی ساکن شده در خانه دل
شده بی جنبه در میان دهن	تو آن گنجی که از گنج مستقیم دودل
کینه عانی و هم جانانه دل	و لم نی تو خنده نه کینه
شده بیتی دهن بدین دهن	نه بزم به زلفت که مکن
بشناسم فلک به و مناسبت	پوشیده چو باد شمع که کمر
مردم افتاده به دهن دهن	عالمان که عالم به دست
و بکن به نشانی جانانه دل	پس بجو به دهن با دهن به دهن
مدام آخالد و منجان دهن	خوابی است به دهن از دهن دهن
که نشنیده به دهن دهن	بیابان نوز و تابان خربان

و لم از مغربی به پست پیوند

دست	که که فویش است که بیکانه دهن
توان بری منی من زهرامواه	که چه باد شاه عالم که مایه موه
زین فدا بی ن آمد که من فدا موه	جهان که بنده از بهر کان فدا موه
که من بدت و صفت به موه فدا موه	جهان فدا موه و علم فدا موه
به ای تنگه بیابان توام و موه	صفت به موه و موه لیست موه

به دهن دهن

در حق منم در بسجده جانم
به روز و شب و ماه عالم بوی من
هستی نیست کمن که روی تو
خوشی نیست ز کمن که دین
و نه که من ظاهر پیر جهان
که شش و شش جهان در من می آید

اندام ز غفلت بلکه که با تو ام
میان هر صند که به تو می آید
از آنکه آید روی جان تو ام
در این بین همیشه که من
چرا که من ظاهر پیر جهان
در این بین همیشه که من

تویی و باطن من در حق کجا باطنی

• مدد دیت ز من زانکه دنیا تو ام

ما با ما هم در دنیا تو ام
بیا رفویش خورم و غفلت کلام
نه حرم مجاور و در کعبه متکلف
بیش ظهورین قصه نکند کلام
چندین هزار سال در قصه ای تو
والا نه مظهر بجای ذات و
هم در وجود با همه ادوار گشته ایم

نادم محرم بپای تو ام
بی زلفت و مشقت اغیار بود ایم
بی قطع راه باد به خونخوار بود ایم
ما عهد لب کلشن دلداری بود ایم
بی پروبال طایر و طیار بود ایم
بالا تر از ظهور و اظہار بود ایم
هم در ظهور با همه اظوار بود ایم

هم غنچه که اصل وجود دوام زینت
هم کمر نقطه دایه و دوایر بنوعین
بی باقی شما و کی مکه ام و کی
بی جود چون واکت بسپارید

باغ غری مغارب اسرار کشیده

هم
بی سحر بی مشارق نه در راه
جیت

ما جام جهان گدازیم	ما مغرب جمله صفتیم
ابنچه نامه افشیم	ما کنج طلبه کاغذیم
هم صراط و باب لایحه دیم	هم معنی جان نقدیم
هم صبح که بچشم کوینم	نفسیل جمیع مجد صمیم
برتر ز مکان و در مکانیم	بیرین ز جهات در جهانیم
ما عادی جمله صومیم	کشف جمیع مشکاتیم
چاره ضعیف رشتنایم	محبوس تحریف باختم
ی در کشنده و دوا جو	از راه کد که عودایم
کو زده بیا که روح بخشیم	کو کشنده در که مدافتم
چون قلب زبانی خود شنیم	چون چرخ اگر بی ثباتیم
هم مغرب زبانی و مشرق	هم ظلمت و چشمة مبایتم

سر کمر کوچه

م

<p>هر جا که رسیدیم بر کویتو دیدیم آن قبله دل را غم ابرو چو دیدیم بسیخته بستان لب چو دیدیم بیاد صبا قافله چو دیدیم دیدیم دلی آینه رو چو دیدیم که ایم نظر کس جا دو چو دیدیم ذرات جهان را چو دیدیم خلق دو جهان را چو دیدیم بازی دشت سلسله چو دیدیم دل شکن حلقه کبوتر چو دیدیم</p>	<p>هر جا که دیدیم هر سو چو دیدیم به قبله که بگردیم از هر سو چو دیدیم هر چه دیدیم که در من چو دیدیم بنیاد صبا بهی چو دیدیم روی بحر خورشید چو دیدیم در دیده سید ارتان چو دیدیم نادر دست به عمارت چو دیدیم در ظاهر و باطن چو دیدیم هر عاشق چو دیدیم که کیمی به صفت ندان خرابات چو دیدیم</p>
--	--

ز مغل بی حال هر کس که او را

<p>چو دازد طهر و هندو چو دیدیم ز جمله صفات بیانی آن ذات که شتم نیز طایفه طهر و آیات که شتم</p>	<p>تا ندانم به جز ذرات که شتم چون جمله جهان طهر و آیات که شتم</p>
--	---

و
درین سر

بعد ازین گفت و ایستاد که می بیند
 بسیار از احوال و مقامات ملائکه
 از خانه و در و صومعه و مسجد
 و در پیش ازین از جای پنهان
 در نزد رب و پس مقامات بخت
 و از همه و بختی نه تا به دلیل
 و در خدمت تا در کتب و مقامات بخت
 و در یک که اینها کلیه در بخت
 می بیند که اگر چه کلمات نوابست
 به آنها حقیقت تمام آفات در وقت
 حاکم فی نوری که بود و مشرفی انوار

و معشای گوید و در مقامات که ششم
 بعد ازین با دستهای می کشد
 بنده حقیم خداوند جهان
 و بسیار چون منبجی که
 که هر چه از دنیا که
 بر جهان زود که خداست ممکن
 بر زمین اکنون پس حق می کشد

در کتب و مقامات

که چه در بار کنی و تری جود
گاه از راهی با لوی و شریف
که چه زدن و تیغ و تیغی
بهرت و بخت و بخت
و غایت به تیغ و تیغ
تو چه که در غایت
غایت و غایت و غایت

ساز

نیک و نیک و نیک و نیک
گاه و نیک و نیک و نیک
نیک و نیک و نیک و نیک
گاه و نیک و نیک و نیک
که تا باند و نیک و نیک
نیک و نیک و نیک و نیک
نیک و نیک و نیک و نیک
نیک و نیک و نیک و نیک

نیک و نیک و نیک و نیک

که چه در بار کنی و تری جود
گاه از راهی با لوی و شریف
که چه زدن و تیغ و تیغی
بهرت و بخت و بخت
و غایت به تیغ و تیغ
تو چه که در غایت
غایت و غایت و غایت
نیک و نیک و نیک و نیک
گاه و نیک و نیک و نیک
نیک و نیک و نیک و نیک
گاه و نیک و نیک و نیک
که تا باند و نیک و نیک
نیک و نیک و نیک و نیک
نیک و نیک و نیک و نیک
نیک و نیک و نیک و نیک

نغمه‌های دلجو و صمیمیت تو بر من
 بدین صفت و چنین کسبستان کنم
 نیت بدست تو آیم به خوشنغم
 همگی کرده آیم به دمی بر خندم

محبوبت تو خوبتر از همه

دردم آیدم من بجا که به دل
 دل بی درد که در فغان به باشد
 هر زن که به جگر من خورده باشد
 هیچ به خوشی نباید تا کی کوئی زن
 دلخیزی که نه تو همه بر آید هم ز من
 و سینه‌ای که خدای من در دست
 هر نهالی که خدای من بکلی زن
 چون که در دامن زن در پای بکشد
 بهیچ کوی که در دامن زن در پای بکشد
 بهیچ کوی که در دامن زن در پای بکشد
 بهیچ کوی که در دامن زن در پای بکشد

منه زنی از من و پادشاه زن خرم

ز آنکه نام خدای من و پادشاه زن خرم
 بهیچ کوی که در دامن زن در پای بکشد
 بهیچ کوی که در دامن زن در پای بکشد
 بهیچ کوی که در دامن زن در پای بکشد
 بهیچ کوی که در دامن زن در پای بکشد

باز من

بیاورد به دست

زبان زود و مطلق خویش

بفتح همان زهر و دیت

بی بی تعلیم که بت رویت

بجواب من که در دهانم

برسمه چشم من بکوی

دست که تشنه ز من

دست من جان من

خویش که تشنه ز من

دست من مدتی فریم

بیاورد به دست

بیاورد به دست

بی دوست و بی غلبت کوین

بکاف و هم بجانب که من

ظاهر مرزا آید بس کوین

زودیت و در حجاب کوین

به سنده و غدا ز من کوین

بیاورد به دست کوین

بجانب و غلبت کوین

بکاف و هم بجانب کوین

بیاورد به دست کوین

بیاورد به دست

بی دوست و بی غلبت کوین

بکاف و هم بجانب کوین

بیاورد به دست کوین

بیاورد به دست کوین

بی دوست و بی غلبت کوین

بکاف و هم بجانب کوین

بیاورد به دست کوین

بیاورد به دست کوین

مردم را در حالتی که	مردم را در حالتی که
گاه کردی نمی که انباشت کن	گاه کردی نمی که انباشت کن
چون نگاهی کردی و غایت کن	چون نگاهی کردی و غایت کن
سین خود بجز بهر چه کن	سین خود بجز بهر چه کن
نمک و صفت و صفت و صفت	نمک و صفت و صفت و صفت
بسی کنی در صفت کن	بسی کنی در صفت کن
بهی می می می می می می	بهی می می می می می می
شبهه می می می می می می	شبهه می می می می می می
کلب دی می می می می می می	کلب دی می می می می می می

در این کتاب

مردم را در حالتی که	مردم را در حالتی که
مردم را در حالتی که	مردم را در حالتی که
مردم را در حالتی که	مردم را در حالتی که
مردم را در حالتی که	مردم را در حالتی که
مردم را در حالتی که	مردم را در حالتی که
مردم را در حالتی که	مردم را در حالتی که
مردم را در حالتی که	مردم را در حالتی که
مردم را در حالتی که	مردم را در حالتی که

از بعد

سینه خیز و عالم میزن
 چون با بس جان من نهاد
 لشکر خود را چه بر سر آید
 شود و غوغای میله از بدن
 در برف تیره بر آید آفتاب
 زلف و لبش شور آشوب فنا
 قطره خورشید روی نشود
 تا بهر کوشی مدبث خویش
 عشق چون میزد جان خویش
 غیرت مرا بس که هرگز
 میبخت و از با بس که بود
 کزنت کوخیز را در خود گشت

در خود آید با بس جان من
 چه ز خود بدست من آید
 چه شود عالم آشوب فنا
 چون بس به پیش نهاد
 روی و زلف من آید
 در خط و چین و غوغای
 که کشت چه بخت و مر و تن
 بشنود که با شد و در بدن
 با بس و در لب مدد
 مرا که بس جان من
 باز دست خود من نهاد
 چه دست چنگ که در دهن گشت

کسی نماند غیر ذات غیبی

در چشم من چون تویی بر بال و فکال
 بی زمین جانم دران دم بی زمین
 مرا جلوه رخ خود می شود بینان

جو بس را

[illegible]

۱۰ بیست و نه
 ۱۱ بیست و نه
 ۱۲ بیست و نه
 ۱۳ بیست و نه
 ۱۴ بیست و نه
 ۱۵ بیست و نه
 ۱۶ بیست و نه
 ۱۷ بیست و نه
 ۱۸ بیست و نه
 ۱۹ بیست و نه
 ۲۰ بیست و نه

کجما بی بی نهایت با فتم هر که جان
 جان ما زنده ماه مرقع آه
 ناکه آه و غایب با با ال صحنی
 و زمان آه شسته ستان این
 دانه شسته بنان ال عمره در
 دن و مسج یعنی به کتی سپه
 شسته کت و فیه در موزن
 قیاس بر دهن ال و موزن
 تا جوی که ده شسته با موزن
 کجما بی بی نهایت که چون نه کانی کجانی
 بی شانه شسته هر آید در جملانی شنان
 تا آه یا با و شسته سپه موزن
 با فتم بی نهایت صومعه ارنی که
 کاهانه که دو زخم سپه نه بنان
 مونس که بر جت ز غیث رخ رلکان
 آفتابی ز جان و ناکه گمان
 تا موزن و کجما در ده شسته
 تا جوی که ده شسته با موزن

بی بی نهایت با فتم هر که جان
 جان ما زنده ماه مرقع آه
 ناکه آه و غایب با با ال صحنی
 و زمان آه شسته ستان این
 دانه شسته بنان ال عمره در
 دن و مسج یعنی به کتی سپه
 شسته کت و فیه در موزن
 قیاس بر دهن ال و موزن
 تا جوی که ده شسته با موزن
 کجما بی بی نهایت که چون نه کانی کجانی
 بی شانه شسته هر آید در جملانی شنان
 تا آه یا با و شسته سپه موزن
 با فتم بی نهایت صومعه ارنی که
 کاهانه که دو زخم سپه نه بنان
 مونس که بر جت ز غیث رخ رلکان
 آفتابی ز جان و ناکه گمان
 تا موزن و کجما در ده شسته
 تا جوی که ده شسته با موزن

همه و من که بخت من نیست
 در طاعت و روزه و نماز و زکات
 صحت و عافیت و سلامت
 خیر و برکت و ثواب و نجات
 بر او در هر روز و هر وقت
 از خود و از هر چه بود
 در هر وقت و در هر جا
 بنام تو است و به تو
 چون بخت و بخت و بخت
 بی منت و بخت و بخت
 خود بخود و بخت و بخت

بخت و بخت و بخت و بخت

بخت و بخت و بخت و بخت

نفس و زلف و زلف و زلف
 من و من و من و من
 چون بخت و بخت و بخت
 چون بخت و بخت و بخت
 در هر روز و هر وقت
 بخت و بخت و بخت و بخت
 بخت و بخت و بخت و بخت
 بخت و بخت و بخت و بخت

چونم بی نهر که گشت

بانشع بسزین و مادم زن

مچو نه همه اسیار از حق

تا نگری من کز بهام مزن

چونکه من همه شب گشته

حرلی رکف و مشام مزن

چو بهانیت که نیست م و بیچن

پا به او پست نم که چلم و پست

به مددیت و پست کاندیت

چو دلت پست و چو پستی که دلت چنان

به سبب و پستی و پستی پست

به به هر دو صبحی که شام و پست چنان

به پست و پستی که در افق پست

به ای نم که صبح و پستی چنان

به پستی و پستی که در پستی پست

خود نم که علال ظلام و پستی چنان

به پستی و پستی که در پستی پست

که گشت نم که مطلق نام او پست چنان

به پستی و پستی که در پستی پست

چون بدان بخت که در پستی چنان

چون ظلام که پستی که در پستی پست

افان سبک که ظلام ظلام و پستی چنان

چو کار منی و منی که منی در

که در پستی و پستی که در پستی چنان

ز در جان و جهان و پستی چنان

بی نهر که پستی چنان

که کرد در جوی بیج از سوسو
کوزایا غلامی کنس و بگن کن را
بجای زن که چون شکستگی پند
بخت بد کن قفس شکستگان
تکوان به پیش مردم بنامو
همی دینان ساکن جل جنت خون
آب جاف که گراشتی بی چون را

و در جوی تر و عاوان در عاوان دم زن
باشن مستقر در و از کوز و جان دم زن
بای هر بخت و گوی بخشش دم زن
چون مین به رخ بکازد دم زن
بشن ترحم پیش من بان بکازد دم زن
بخت بد و غصه زن اول و دم زن
بشن بی غصه زن اول و دم زن

و من و محبه کن است و صفت خاصه

بشن قی و دین از بهر و کلبه نام زن
که بر نفس کبریافت بجا و دجا
چون دل یونان و تخم زلف و بهر بخت
ای زن که کشته و جگر از زلف و زشت
باله کن بیغی و زلف و کشتش
جان تار و زلفی بسیار از جان و کشت

و من و محبه کن است و صفت خاصه
و زلف شای بهر بخت و بهر بخت
بخت و زلف و زلف و زلف و زلف
همی تخم بخت و زلف و زلف و زلف
چون میبخت و زلف و زلف و زلف
زلف و زلف و زلف و زلف و زلف
که چه جان در بختی و زلف و زلف و زلف

که یوانه به پیش نغمه و پیش نغمه
چونکه و فی فی بی و بی و بی
صفت نغمه و بی بی بی
و بی بی بی بی بی بی بی

و۔ مغربی شاخ۔ زہد بن مہرین است

بیاد من و نه بخت جو خوار
 ز کفن صیانت رسد به روی خوار
 بیاد من و نه کماند بکایت که
 در عیبت تنه و دست که
 عهد ان قد سر هر زیدی را
 به روی و نه کن که در تخت
 کاه جلود کی بسن کام خوار
 بغزوفه و نه نه شمشیر
 من و نه بخت جو خوار
 بیاد من و نه بخت جو خوار
 ز کفن صیانت رسد به روی خوار
 بیاد من و نه کماند بکایت که
 در عیبت تنه و دست که
 عهد ان قد سر هر زیدی را
 به روی و نه کن که در تخت
 کاه جلود کی بسن کام خوار
 بغزوفه و نه نه شمشیر
 من و نه بخت جو خوار

و ت

ای کجی مناسبت من آنچه منته
جام جهان نما من صوت نیست که من
کج تو بی طلسم من ~~خدا~~ من
با عدم وجود تو غمت بر دم بگرایی
غمت نیست غمت چه تو که شنیدم آن
پسوی وجود عدم خوشتر بود عدم
پس چرا بیا تو بود بر از بایست
نوع وجود پس بر هر خوشتر نشد
گشت جهان زب و کل نقش نماز
یوسف طالع بود در خانه از بره بود
ای دل سپند من صبر و شجاعت من کن
در جبهی از آن هست و جنت طلبی

بود وجود من در بی زلفات

نیت منی جو بود و او غم به من نه

م

م

چنان که دل هر مرد
 یکی عمری از روی وصل بودت ترا
 مایه که هر خمر خود کحل اینباشی
 سبب جوانی در آن که بر بقی قطره
 مهر آن چو پی و فتنه گران هر جا
 نظر آن منظری بر در ز عالم نظر
 نیست بی درین رخ زنی و تجار زنی
 دارم دوزخ بر فرائی که ز علی معنی

جان تو چو جامه با پای او است
 زنی آن از دگر کشنی زدم آرد
 چو خمر و پاک کن تا بر دست زنی
 رسته و زنی سر و نام و نامت باز
 طایفه با و آنان مرا می سپهر
 عاشق این نامه می مرد و منم زنی
 بی نیست چون نیست بی است از زنی
 و عالم در بخت زنی که پیش از

منه زنی چون تو بستم تو بستی

باید اکنون به خیبه
 صفت شکل و دانش بر زبان بگو
 کمره ایچ ازین ذوق و بان حاصل
 نبسته چشمتی که بشن گفتار
 و گوئی نام و نشان هیچ نمیشی
 در هر لحظه شکل که آید بر آن
 بینایش و جوید بی بکان صحرای
 و بی ذوق زن ذوق دهانت
 چون زنی که با شنیده
 نمیشی فکر ز نام و نشان هیچ مکمل
 تو به شکل که میشی و شنیده مکمل

صرف

این شعر در کتاب ...
 ...
 ...

چه نمایی که بره زلف جهان به چهره
 آلوده که هست هر پیر و جوانست نمایی
 چو چنان کنست بر هر دو جوانی که
 بهر یکم از زبانه ارغوان سحر که
 چو نه غافل از لب از نهایی

مغنی بی بختی تو ن کن بر کس مگو

و بیکه گفتن همه کس نتوان بهج مگو
 ایست

کا و دی که شمایست
 و زمان سپیدی در پهن
 هیچ کس در نهان و در دین
 که چه میکانی کنی که و کا و
 و شکست که جهان نه ایکن
 و نه کس بهست نه در دین
 زن کس بهستی که زن خوبی
 زنگهای عجب بر تمهیب
 میبندم به چنان جراحی نو
 به پاس در هر تبسمه نو
 خود بخود آمدی خداست
 نه میکانه کاشنمایست
 می ندانم که از کجا است
 ز به برقع نمیکش است
 میگو پس عادت است
 غنمای عجب غایت نو

مغنی بی بختی تو نه میندانی

بهجوت بدانکه عاری تو
 ایست

چشم من چون نعلین نعلین است که
 منظر می نیست ترا به درون جود من
 غم بود و آید اندر سپهر من نه می نیست
 ز بهر حسن تو بهر نظر عشق من
~~چشم من~~ من ز پس تو عالم من
 غم تو در جهان مجای من نیست
 نگار هست تو غایت کردار من
 کشور من نمودارم و تو بی حکام
 چمن من در ده جهان نظر من
 به زمین دیده دل منظر اکرام من
 غیر بود و آید اندر سپهر من
 حسن بهر حسن من و کرامت من
 زمین در ده جهان نظر من
 خیم تو در ده جهان نظر من
 به از گستره که اگر هست با
 حاکم من و تو بی حکام

بهر

مفسر فی جود و فی کرامت

آفتابی جود و کرامت
 بیا و لا کجا خورده شراب
 زمین من است که کس بی زمین
 کجا شدی چه دیدی که دوات
 که بود و کجا است در جود
 بشکل آفتاب جهان سیرت
 که بود و جود جود کس
 آفتابی جود و کرامت
 بیا و لا کجا خورده شراب
 میان بهر شوق میشتی تشنه
 چه حکایت در ده جهان
 جهان بیکل سیرت بهر آفتاب
 ز کجا شدی کجا می جواب

نزدیک بیست و پنج سال پیش
 کشتی کربان و غرق شد
 بجا نماند و نه گنج نه ستاره بید

علی اندوہ درجائی ہو، انقلاب کو
کہ ہم باطنی فکرت حاصل اب کہ
جڑیت رویت ہو سہ روز خواب کو

گورنمنٹ آف انڈیا

۱۰۰. **بسم الله الرحمن الرحیم**

سید فخر شید

پہلے کون سے وقت سے

مرتب و کهنه سپاه و بت

مفتی محمد رفیع

من و من و من و من

وہی ہے جو ہمیں

مجلس ۱۰۰

میں نے اسے دیکھا تھا۔

بسم الله الرحمن الرحيم

چونکہ ہوتی "اسم و صفت"

تجارب و آراء از سید

درباره خویش کرد و خانه

اندر هر دو صورت

یہی مسئلہ دماغی سسٹم کی

رویت صحیح ہے یا نہ

افرنی قوت سے

ہمیں نور و ہدیہ و زینہ و شانہ

بر غم نهاده و صبر هاست

10

کواز خود شسته از خود	هفت بنه و بر خفت نه
از نغمه خویش خود کشیده	در خطه پرود عاشقانه
بر نغمه خود پیمای کسره	بی عجب بی فدا تر نه
خیال جلد ز غصه نیست بجز	تم نام و نشان و تم نشانه

ای غصه زنی ضعیف نه چینه
 مای تو کی درین مباد

آنکه خود را مینماید از رخ خویش چیده	میکند از دیده و عشاق مویان
و آنکه پیش پای از روی مهر خورده	بست عشقش در عشاق کین
عشق از معشوق بر عاقبت کند آفریده	تا کی عشق ز غصه بی او بخش آفریده
چون بود چنین و آیت فطرت او این	این در چو عشق ز آن تو کی این
عشق که زنت بر غایت پس و پیش کی	و سبقت گرفت و بهر زود بهر عیب
میستیم تمامند انکم در فروغ آفتاب	مجان که ز غایت بی غی غم و ما
عشق چون بود با خود در آینه میکند	سپنج شاد عاشق معشوق بهر نگاه
غیر بر و ن زود بی انداخته بهر حال	تا کند بر و صبر ملک جهان از صبر سیاه
کز نغمه زود دست خود کردید آگاهان	تا که نشد بر و دست بی غم شکسته

ما را از کز زور

بجائے نہ تو فی محبہ و احسان
بجائے نہ تو فی محبہ و احسان
موت او فاضل است مغنی و ارباب

۱۰۰

بس باقی عمر جاده ناله ناله
 به چرخ خورشید و ماه و ستاره
 در غم و اندوه و غم و اندوه
 ندانم زخم جان بیکان زخم جان
 صبحی بود و عبادان و عبادان
 نه و در دین و رقی و رقی
 به تابش نور جانم و تابش نور جانم
 نه و در دین و رقی و رقی

تہذیب و تمدن کے لیے جو کچھ ضروری ہے۔

۱۔ کہہ سونگی ہر دینی بیدار بخون آزمو

منم ترنگه من خوشه اند
خست که هر بافتن و بهایه

بر و بجه که رفت روی دوانده
جاک سوره فرو رفت بی بهایه

ابیر جاو ابر کشته ، بلا مانده	مهر و مهر زنی صان نگاه نظر
پرست که گرفت رویی ناله ندو	مهر و مهر نگاه گیر سر و بود
نهی پارس نه جی کت نه نه نه	بکشت چیت بدو نه حکم
برین برین کجا آمده کجا مرده	هر آنکه در هر حالت و خشن حالت
غریب و حرم و بسکین مضیق نه	سخت راه بر بان من ز قافله دور
که است جان من ز راه و نه	کجا است تو ز یک رهنگاه دور

ش و زو نه می شید نه حق

چون ابر کشته به مانده	ای بس در لباس پس نه
بر بدو بدو بدو بدو	نه را لباس پس هر دو عالم
نور و مهر زمان هر دو	دو به دو مباح جز کتی نه
که دست و مهر هر دو	ما را ز شمر و کت معلوم
آن که دست به شمر دو	ای پنهان مرغ لا مکانی
ای هم که سپید هم نه	کی مرغ شو می و بانک می
آبی به ز لباس هر دو	و جنبش و جنبش و غرورش می
نماکی باشی بخیز نه سپر	

به کشت و بکار و بکار و بکار
 کشت و بکار و بکار و بکار
 بکار و بکار و بکار و بکار
 بکار و بکار و بکار و بکار

[illegible]

نه ماهه مشته بیت جهان زنده
 آن که صفت جوئی که پنهان
 نقطه قامت خفا بنام
 پنهان زمین جهان رسیده
 بیست و نه بیت حبس خوش
 از روی دیت من ترمه جان
 آن که بی دیت سینه تن
 عشق از دیت تمهت سید
 عالم از دیت بر از گفت و گو شده
 کجا ده بنیست در اوج کاینات

عالم مثال علم الالهیات است
 این بحر بی شکست که در پاشنه جز
 آن نهاده و تفریق است که در او هم نیست
 کیفیت بدین است که در این لغات
 زلف و دست من تیره به جهان
 اینجا چه بوی و صف نه است تو
 هم ایسم و هم رسوم و لغت و صفت
 این قشنگا که هست هر ایسم نالین است
 این گم نه است بکینه صفت جهان
 نگرانیت جو که در این است مختلف
 این موجدی در خط حقیقت

که در هر چه است نه در آمده
 این ناله و ناله است هر چه در آمده
 این ماه و مبدی است نه در آمده
 که در هر چه است نه در آمده
 و زلف و دست من تیره به جهان
 این کینه صفت است هر چه در آمده
 هم غمزه عیان و نگر و سپهر گم
 نه در هر چه است نه در آمده
 و این و نه است بکینه صفت جهان
 که در هر چه است نه در آمده
 و این جو نه است نه در آمده

ز موج او شدت حرفی مغزی

این ناله و ناله است
 نیر بهیر کی نخواهی

و ز جوش سپیدی معده آمده
 بدین ناله و ناله است
 و تقیم مبدی صوب الارض آمده

و اوست دانات و صفت نفعها
تخلفت بر حال الرجوع هم
بر نسیه از حیت غایت بین
معی یعنی من بهمه تمنی
سپه راه علیکم من بام یمن
با مکی کیمه یعنی با موش
و مالی بانی از حق محبه

و عاودت الحی و دو حالت رجوع
نمی توانی الباقی شوقی لبسته
علی اند پس و فی حکم عدوان کیمه
فقدی اهر من بعد من النعمه
یا خیر او لا دخی البسه
بر و نب و چشمانی و فی مصلحتی
لی صی حاصلی و صریحی و صریحی

مر آن لعبت خندان تاز
بخشم جان تازه و حسن زما
و معده پر معنی صفت دل
ز در پای دل و جشم تاز
هزاران نظر و مر و مر و مر
به و با ندم و در جان و در دل
نویسید دم به دم بر مصحف دل

بانت هر دم در سپیده جان تازه
نمای جبهه جانان تازه
نکارین شیر از پستان تازه
و عاودم تو و دم جان تازه
بخنده هزار لب و دندان تازه
هزاران روضه پستان تازه
بر لب خوشنشان ارباب تازه

بهایی آورم نزد جانب ۱۰
 چو همایی بهادر نازد از راه
 بهی بی جان و دل همان نازد
 برای او خسته جان نازد
 نماید تر زمانی بستره نو
 بیاور و بهت و بهان نازد
 نذیری همه را به سازد محبه
 کند به مغنی بی جان نازد

و بی همه خود به سازد کربار

نویسد همه را و همان نازد

آنچه میدارم از آن بار کرم
 دارم بهر رسی در دلی در جگر
 و آنچه نیت ز اغیار کرم
 کنش همه اسیر کرم
 کردم از جلد اطوار و من آمده ام
 بختی ناکه در آن بار منتقم بایس
 معنی حسن کل صورت عشق
 آنکه فرار نمی کرد به افکار
 بب آنگه می در همه عالم ظاهر
 وصف آنکه که درین کوه در باران
 به این نیت که او به نشی و میراث
 می نماید بکار کرم

محب

<p>که در روز و شب بجهت تو که زلفش زلف کزین زلف و خط و کلام و زبان نور و خطا سدی که شسته از این کوی آشفته استم سدی که شسته از این کوی آشفته استم چه روز و شبی که بزم بود به سخن و بزم چه روز و شبی که بزم بود به سخن و بزم بی دردی و دماند که قفسه بود بی دردی و دماند که قفسه بود که در سجد اقصی که در و جسد صبا که در سجد اقصی که در و جسد صبا هر من و من چه میسری بود میسری که در من هر من و من چه میسری بود میسری که در من که من ز تو و نه از من و تو نه از من که من ز تو و نه از من و تو نه از من بیا بی باقی بخاک و خاک و خاک بیا بی باقی بخاک و خاک و خاک</p>	<p>که در روز و شب بجهت تو که زلفش زلف کزین زلف و خط و کلام و زبان نور و خطا سدی که شسته از این کوی آشفته استم سدی که شسته از این کوی آشفته استم چه روز و شبی که بزم بود به سخن و بزم چه روز و شبی که بزم بود به سخن و بزم بی دردی و دماند که قفسه بود بی دردی و دماند که قفسه بود که در سجد اقصی که در و جسد صبا که در سجد اقصی که در و جسد صبا هر من و من چه میسری بود میسری که در من هر من و من چه میسری بود میسری که در من که من ز تو و نه از من و تو نه از من که من ز تو و نه از من و تو نه از من بیا بی باقی بخاک و خاک و خاک بیا بی باقی بخاک و خاک و خاک</p>
--	--

تو همه و من منی با به جهان از تو پدید آمد

<p>که تا کم که شود در تو کتاب ای مهربانم که تا کم که شود در تو کتاب ای مهربانم نه از خود و نه از جامه و نه از سر نه از خود و نه از جامه و نه از سر جو میوش روز و شب و بزم و دلازم جو میوش روز و شب و بزم و دلازم که چشم او بود آرام و خوابم که چشم او بود آرام و خوابم که از بهر شکنجی چو از بهر سبب که از بهر شکنجی چو از بهر سبب</p>	<p>که تا کم که شود در تو کتاب ای مهربانم که تا کم که شود در تو کتاب ای مهربانم نه از خود و نه از جامه و نه از سر نه از خود و نه از جامه و نه از سر جو میوش روز و شب و بزم و دلازم جو میوش روز و شب و بزم و دلازم که چشم او بود آرام و خوابم که چشم او بود آرام و خوابم که از بهر شکنجی چو از بهر سبب که از بهر شکنجی چو از بهر سبب</p>
---	---

من

در کف ری خوش گاری گرفته	در کف ری خوش گاری گرفته
در کف ری خوش گاری گرفته	در کف ری خوش گاری گرفته
در کف ری خوش گاری گرفته	در کف ری خوش گاری گرفته
در کف ری خوش گاری گرفته	در کف ری خوش گاری گرفته
در کف ری خوش گاری گرفته	در کف ری خوش گاری گرفته
در کف ری خوش گاری گرفته	در کف ری خوش گاری گرفته
در کف ری خوش گاری گرفته	در کف ری خوش گاری گرفته

با آنکه هیچ که نیاورده

من

من ز من باقی بودم و نه نگارم	من ز من باقی بودم و نه نگارم
من ز من باقی بودم و نه نگارم	من ز من باقی بودم و نه نگارم
من ز من باقی بودم و نه نگارم	من ز من باقی بودم و نه نگارم
من ز من باقی بودم و نه نگارم	من ز من باقی بودم و نه نگارم
من ز من باقی بودم و نه نگارم	من ز من باقی بودم و نه نگارم
من ز من باقی بودم و نه نگارم	من ز من باقی بودم و نه نگارم
من ز من باقی بودم و نه نگارم	من ز من باقی بودم و نه نگارم

کہ چہ بن ندرمہ بشن از تہ مجتہد
 و کہ گفتار و بدارش تحقیق ملامت
 مردم چہ نم از لہ نام انسان زہ پند
 من کدای و زان شہر بہ بن خدای

من که در صورت خویشان همه آید
نیست مرد و پسر و عاقل و جاهل
و کجاست که در هر دوئی نرسد
و کجاست که در هر دوئی نرسد
بجای قیاس و کمال جام و پسر و نو تنم
گاه با جلد و گاه از و مسدود
بوی گلزار و از باد و صبا می شنود
منه زنی آمد تو سن و طایفه

منم که روی تزلزل می خراب می بینم
منم که بی شب و روز آفت می بینم

19

تجربہ نویسی کے لیے نو مختصری   تہذیبی نویسی کے لیے نو مختصری

کہ زخموں میں ہاتھ نہ ڈالو

منزلی تھو نہ خورشیدی دیا خود توی

سپهر نشین که بلی ز سپهری
 به گشتن زمین و آسمانی مدتی
 ز سپهر که در دو فرمای
 بینمای بد و دهر و دبی
 تو باری از خود اندر خود بنگ
 که در سپهری از خود بنگ
 از خود صاحب که در کمالی
 که راه فقر به سپهر نیایست
 کجا سپهری و بدین توانی
 بچرخ شکر و بزم که طعم

ز چو بک که در بی تی نه چو بی
 که در گشتن از تو ای که او بی
 جواب آشفته سر دان چو بی
 به نیایی بود از سپهر بی
 بزمه ندرست به بی
 که در گشتن از تو ای که او بی
 که در سپهری و بدین توانی
 که در گشتن از تو ای که او بی
 که در سپهری و بدین توانی

نفسی معنی و نفوس و مصنفین

نہیں بلکہ وہ خود شہر ہی

کمره می بایم از آن به گمان
 به چو نیا کسی بحسب ممان و بر
 که خون من به نری هر که درم اند
 و شما در آن گمان شما تا هم
 به چو نیا کسی بحسب ممان و بر
 می خورم و دیدن از کمره می
 با کشتن مابین فرستاده
 داشته ماسی به پنج و نوبی

دست برچند به گمان و دست به گمان
 به وقت که به بر و به چو نیا
 با نگران گمانست به من فتنه که ری
 من به چو نیا کسی بحسب ممان و بر
 من خود به چو نیا کسی بحسب ممان و بر
 که که از خانه به و به و به چو نیا
 تکی بی بکشتن تا نگرانی نهایی
 زان رو که سنی تو به پنج و نوبی

مغنی زکانه میان در امر

که که پس به چو نیا کسی بحسب ممان و بر
 تو که به چو نیا کسی بحسب ممان و بر
 و به چو نیا کسی بحسب ممان و بر
 به چو نیا کسی بحسب ممان و بر
 به چو نیا کسی بحسب ممان و بر

که که پس به چو نیا کسی بحسب ممان و بر
 تو که به چو نیا کسی بحسب ممان و بر
 و به چو نیا کسی بحسب ممان و بر
 به چو نیا کسی بحسب ممان و بر
 به چو نیا کسی بحسب ممان و بر

کسب می دیت من پیر که به ترا
 من چه زدم کز من و شد و نه
 روی دل نپسین خود که هر غیرت رفتی
 یکبار دهن خوشی خاطر نه
 تو زلفی مکمل صبح نهان در دهانها
 پیر هو نه که یکی که زلفی گوی
 معنری دید و هر بر تو روشن

که چه یکنه نصیحتی و در سینه
 بنوی فوق غایت بجهانی
 بهن ناز حیرت بی فز
 بهشت ناز زهر عجبون فرام
 که ز خوبی زهر بی نش
 برون از فو نشان عریض پشم
 می و پشت کانه در
 مکا ر دیده ندر حیرت و جویت
 چه که و دیدم تو عین عیبه
 طایفه غنای غنای
 جنان که و دست ناز
 که اندر بچه و مکا ری و افهون
 زده و صفت و نازدهم
 و در پست پکن چون دلم
 جانی صبر و به و
 و لاز چشم پندش صند کن
 که هست معن پیر است

ترا از پسند و چونی مغزنی یفت

اگر چه بر تر از بند بی و جو
 سینه

کوشش

کشت و زخم دست پیدا

درد کرد و در در کج بود

مغ و می بود

آنکه کشتی

و از طاعت به بدین طاعت

چو در فوج مجروحان

نزدیک و دور

شربت آب

مهر و محبت

نوی چون نصرت

اما نظر دلی

نوی به معنی

ندانم مغرب

نه الشمس

نوی که کشت

از به روی

کشم خون

کشت و زخم دست پیدا
درد کرد و در در کج بود
مغ و می بود
آنکه کشتی
و از طاعت به بدین طاعت
چو در فوج مجروحان
نزدیک و دور
شربت آب
مهر و محبت
نوی چون نصرت
اما نظر دلی
نوی به معنی
ندانم مغرب
نه الشمس
نوی که کشت
از به روی
کشم خون

کشت و زخم دست پیدا

فروغی من ترا از آینه پشماپی که چون	بدر زین منی زین مایه های و تی
ما و منی و او و تو بی ندی است	ز تو دین بجای منی بی ندی
بکمال جهان از درو که ز تو است	و انکه به دین که کسب دین کند
نقش و نگار تو من است بهر جهان	و من است نه تا بهر عالم
چون منی که درین عالم خوش است	که به دین به دین به دین
بی منی تو بپوشد بهر عالم	ن دین به دین به دین

ج

فنی بهر عالم بهر عالم

سجده تو جو به تی ز شوخی بی تو تو	کرم کبی چو زده و کبی چو به تو
تا تو غیر بر تصور زده جو به تی	بر من است به خود دینی خود به دین
و بهر کجا به دینی من ز تو نظر کن کنی	بی تو کیست بهر باطن کن
عزیزی ز تو که میبوی بهر ز تو شدن	و بهر عالم بهر عالم
تلمه بهر کجاست بی تو تو که دود	منه بی تو که منی به دین تو
و روانه به دینی به دین به دین	به هر دین به دین به دین
و بهر عالم بهر عالم	سپاس ده به دین تو که دود
	چون که میبوی به دین به دین

ع

فنی

یست آن روز در میان فیانی
به مقام من و جان فدا و میرانی
فنا که حسن مجید است عرش عالم
در بقع منتهی به نفع ثانی
تیم دلی حقیقت روح من
چو جلوه ام تو بی اکنون مرا چو میخوش
نهی مرا عوض جان اگر چه جانانی
و قفس من همه اکنون به کی که مبدی

زود بختی از حق و تو کس بجایانی
 نیست چشم فراق که جان منی
 نه بصر است خود و نامش از این
 زرقابت کس که پاینده نیست
 بخمده جهان تا ظلال و نیست
 جو آفتاب که آید زوال
 نمکند بر رخ خود و خیال و نیست
 جمال و زرد نم و غل و نیست

ہمنہم فی کرب، خندہ بایست
 ز نماندنی ہر نہ ہر
 چو مہر سنی کتب خطہ
 کرب و غم و غم و غم
 خندہ بایست
 زوی کلبی باز زوی
 و ہر ہر ہر ہر ہر
 خندہ بایست

کبری که نباشد تا ماته با بیست
 چشم فلان ما پسید تو با بی
 نمی نماید که غولی مانده با بی
 چه قطره و بعد از آن درین
 در جملہ معی سر از تو بیست
 چه کمال در جملہ اجسام تو با بی
 که یا من با چشم چو یا تو با بی
 که نه کنایه فی محنت تو با بی

بیان مغرب و خورشید

بسم رب العالمین

تو نہ مرتب و دی
تو نہ قسم و قہر را سید
نہی هیچ ندی نگشت
کام ہری و کام پارانہ
میں چہ بھار ستا فی

کہ دینی غیبت سے ان کا ہمدردی
 جیم راروچ اور روح راجیو
 درن موضع و درین صدہ
 کاہ جسے بی و کہ بروز بلوچی
 کل رخ و ماہ و دوسرہ و قدی

خوب روی همه پر روی
جفت نه اجمان و نه پست
کرم در اسب و نه کسب
زین درخت و نه واحدی

بیت ازین بود مغنی تو
 مدتی که گشت این ابروی
 شد دل در انتخاب تو
 به پیش پدید پند خورش
 شد یقین که پیش چشم یقین
 بر پیکر زنی نهایت
 تبی جوی به پس جل خضر
 می تو هستی عجب زنی
 و آنکه هرگز در مغ او سپید
 نذرستم نه هیچ حساب
 برتو هریت این عذاب که ناکون
 هکتم تا خورده باوه از لی

۱۰

مفرد به شکست است

مگر به است برین غلبه ای

بیت

نمستی حیا و نه کم عین جوانی	نه نصرت و نه نیت جوانی
و بهرین نه و بی باب مرگوس جوانی	نه نیت و نه نیت جوانی
نه جدت معی الهین نه نیت	نه نیت و نه نیت جوانی
نه نیت معی الهین نه نیت	نه نیت و نه نیت جوانی
که بن هر نیت نه نیت	نه نیت و نه نیت جوانی
ریت نه نیت نه نیت	نه نیت و نه نیت جوانی
قطعت و نه نیت نه نیت	نه نیت و نه نیت جوانی
که به نیت نه نیت نه نیت	نه نیت و نه نیت جوانی

بسی بیت تر مغربی مغرب مغرب

بیت

که دم بهار نه نیت نه نیت	دوشن نه نیت نه نیت نه نیت
یعنی که من تو نیم من دو کم نه نیت	در جلد نه نیت نه نیت نه نیت
من که نیم تو که نیم نه نیت نه نیت	که نیم نه نیت نه نیت نه نیت

نمستی حیا و نه کم عین جوانی

و بهرین نه و بی باب مرگوس جوانی

نه جدت معی الهین نه نیت

نمستی حیا و نه کم عین جوانی

دوشن نه نیت نه نیت نه نیت

تو از عاقلی وی مدارد سین	زور باجی و بارند سین
اکو در پندانی تن آب زین	عجب است صحر ندین
بجان من دیالاجی و زری	و کین زور و بارند سین
پیشانی سید جلکی نه	مکه می جین شهادت بی
صنایع و مب ز خا صر	عصر و سید صفت
چرخه تر حق و ص	چون نه باقی و نه
زوم هم بغایت بی و بی	دینت و در خا صر
معا جی جهان به چو کوه	چون لب و من و بی

الای معنی بی معنا شب

ای قند بخت و ره و گزند بی	مکای با آنکه صفت زنا بی
آن که است در رویت و نیست و کبر	بی زور و غایت و زور و غایت
غم تو نیست نایب بی کما	و خط و بی بی هم در خا بی
پای بی باد و چون نیست الای بی	چون بی منم شنود باد بی
و بی کما و هر نو و دل	در حرف و نماند بی بی
	تو بیست از حد بی بی

ح

چون محبت من در دلم بود	روم نمی گنجی بهر آبی و روی جوانی
در آینه نظاره می نمودم خود را	با خوشنشان آمد هر خطه در قلمی
با مکتوب ز سحر و جادوی	با نام تو بنام مکتوب هر می خدایی

بی نامت منم و منم بی نامت

— که می شنیدند از نامی —

منم پند ب باقی روی	کز لب میانه جام بهایی
منم که در صحرای	ناله و زاری شکسته نامی
بجان زنا و چون نام جویم	نه در مکتوبی به خط بی نامی
و هر چه از پند و زبانی	نه با بی نامی نه با نام بی نامی
ای آفتاب به نام من	مردان روی را از جانب بی نامی
تو نور سیمای من به نام من	کمی سیمی نوم ز تو که بی نامی
و نامی در بحر آبی چون نور سیمه	نیمایی به نام من به نام بی نامی
به نام من بی نامی	کمی میگردی که می گنجی بی نامی

نبی میزدی تو عالم مغسولی را

— که همچون راز غرض می بی نامی —

بی هوشی یافت به رخ نون زنی
که چنان زلفش زبهار شود
هر روی تو بکلی دهد بهشت
تا هر تو خوشید بهر کون نت به
صفت و بد و تو نه بی حیات
هر هست چنانست ز بهر هوش
در صفتش دل از صفتش

زیر به جان یافت به رخ نون زنی
که کام روان زبهار شود
زین نیست که خاصیت ظهور
زات به نه به هیچ صوبی
باشد ز صوبه به مسمی که ری
کو از خود اندر و جهان نیست
بی غایت عام خوان یافت صفت

ای منی ز منک سبب غایتی دم

چون نیست ز صوبه قوت بی

صفا بر کتابش رخ تو نمیکش بی
بر زلفش گاهی چون کرد غیر صفت
چو از زنی مایه کفایت شود جانش
به زرد و فواجم که نهر کم پرویت
رخ از چنان نمایم چه وقت هاشما
که چنان بی زود صفت و بکن

که رو نه نه در زلفش بی
چه نسوی نهان زود و چو لعل
که نوبی نوی او بی که نوی بی صفت
به زار کسوت بی زن و لعل
عجب چنانست کسوت بی ز کجائی
ز همه جهان نهائی بی بکیم پائی

سبب ز کسوت

کمره مغنی ز کمرین ز جودی
 کمره مغنی ز کمرین ز جودی
 کمره مغنی ز کمرین ز جودی
 کمره مغنی ز کمرین ز جودی

کمره مغنی ز کمرین ز جودی

کمره مغنی ز کمرین ز جودی
 کمره مغنی ز کمرین ز جودی

به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی	به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی به پرت آب است به و غالی
--	--

کمره مغنی ز کمرین ز جودی

کمره مغنی ز کمرین ز جودی
 کمره مغنی ز کمرین ز جودی
 کمره مغنی ز کمرین ز جودی
 کمره مغنی ز کمرین ز جودی

همه باز بختک نشاید داد آن
 بهر مغفار تو آن گفت بهر من کرد
 بهر دریا بهر کوی چه کوی با کوف
 در خوشی بهر بدی بهر بدی

باور ز من تویی در با محبت

ای که هر که مستندی ندیدی بی
 من

ز چشم من چو تو نامحسوس خوشی
 چه افغان بهر بر نمی گشتی
 من و تو که کی بود پیش لعل شو
 نهان ز من چه بودی و کی بودی
 چو رو با بینه کائنات آوردی
 بر ای جلوه گری شد بد بهر ما و منی
 نه ز خلوت زانچنین دی غایبی
 که هم خلوت غنای منی و هم با یحیی
 اگر بصورت غیری که گوشت من
 بهر صفت برای برای غنای منی
 ز روی داشت جانی نه جهان نشد
 ولی نه روی صفت هم جهان گشت
 رویا است و من که دل بود که بود
 من اندی بجای عابد المومنی
 دلازم عالم کز آن بود که آمد
 که در پست دهن گویا در صفت

چو منستی تو از راه کائنات

که پیش باقی باقی بود شراب منی
 من

که تپوت بهر که سبزه که منست بهر که تپوت

و من

دیدم که کن زین خلق

نه می بیند پدید خلاق

بجز جنبش و جنبش
گشت به کز مو به مو

و شوق زین زمین کن نگه

سپه ای منزه از همه چون

به آرزو زده است قوم

بود مستغنی ز ظهور و بطون

چون زده شد خلوت خوا

به نصیب رسین خود برین

چو کوه آید نه همه کوه

مسین خوا در لب پس که ناکوه

و به پیشه خویش چله

تا به و ن زده رنگ درین

رو بهی خود و به زبان بی

چون نظر کرد چشم او زبون

کاه و من نه آید حذر

کاه بی شد آید مجنون

صفت آن یکی ظهور و بروز

صفت آن که خفا و کموب

نام و است عاقل معنون

چون که شد بر حال خوشنمون

و به تبت ای خود و دیو

شاهد و شکل و دیو و موزون

و صفت یک به و شوق و دیو

نام آن یک شافیه و زبون

چون معشوق به عشق

تا فرج یک شد و شوق

کرم خیزد به سحر سحر بی در کرم

کو

محبتی که نه بگویم راز
بیش ز نظر دیر او کون
زنده و به بی نه میفت
مستحق بر نبوت است
مهد خوش بود و خوش
کی نه در دگر پی نبود
دشمن نه به است نه خود
است نه رقص بی خود
کون به کس نیست نه
به سلطان پس او و ایم
نه و نه از می به بیت
حرف به و سحر سحر
بوی نه خمری نه صلیب

که معیت چگونگی است مجاز
عشق در برده بود و نه دار
نه نشین می شنید ز خود
بگردد و داشت قصه های دراز
چون مراد را نبه کسی دامپز
بجن نه است بخن پر دار
شاد و نه به دوست و دشمن
بودش نه در موئی خود پرواز
عند سبی که تا نه از دست
هنگی بر چهار با سن نه
تا که بر ایت نه از باز نه ساز
قشش بود می سخن نه از
خود نه نه نه نه نه نه

عشق نفس خویش بود نهان
 بود و عجز او همه اعیان
 بود عتقا بغاف او نهان
 نهان او بود مستبح در کمان
 شد به رفان به بدو زستان
 شد روانه سپید و پاسبان
 با سپید جان شد به جلدروان
 به شد از سکشن عشق فرمان
 به نی شد و جوب نه لسان
 شد معمور غصه حدیان
 بود با من و تو بن جهان
 کرد در ز مکان به به مکان
 عالم بهیم شد به عالم جان
 کوئی و مدت کند در میان
 کرد در صبه جهان جولان

این کتاب از
 حضرت شیخ
 محمد باقر
 مجلسی
 در شهر
 قم
 در سال
 ۱۲۸۰
 قمری
 تصنیف
 شده است

نام او شید جواهر و اعراض
 کثرت خویش گشت و عادت
 ماهی متی ز جود ابله جان
 عقل وید عاقل و معقول
 نظر سبوی جام عالم کرد
 گشت بر عاقل روحی خود واد
 نام او گشت عاشق و معشوق
 کرد بر فرق چمن خویش شمار
 شد زرقینار و فامش بهر
 صنعت کائنات به پوشید
 تا شنید از مهر ازل گوشت
 را ز او را بسمع او میگفت
 چونکه خود را بخود تمام نمود
 در نشد این بیان تر از روشن
 جام کیمی نمایی را بطالب

نام شاد و صبر و رکان
 ملتبس شد بدین با پس من
 جاز فی البسیه سابق و طرد
 شد مقید بهت و بهر آن
 عکس رخسار خویش و بر دران
 ماند بر نقش بوی خود و جان
 چونک شد به چرخ و بیکان
 هر جواهر که بود بیت ز رکان
 کل مر باغ بهر و هر سبزان
 کرد در خود نظر بجزیه جهان
 را ز خود را ز صبر هزار زبان
 بزم خود کرد بعد از انبیا
 هر زمینی بعد از خمر از بیان
 در برون تا بهت نفس و کمان
 تا به بینی در و چین میان

خون بی گشت و است
هر روز به مقتضای غبار
هر کجی زان که پیش رویش
است هر یک از آن
هر روز پاکیزه شد و بود
عشق آمد میان هر دو ثابت
به زخمی گشت به نفع و فاصل
شد یکی فاعل یکی قایل
که دظا هر دو به نام امکان
به امکان نسبتی یافتند
گشت زبیر و عدم نامکان
به نام جهان گشت بهر
جنگ ز عیسی گشت جهان زده
چون شد عشق هم چو اگر
تا جگر بر پهناد است کمر

نظری کرد و در و به جوده دم
هر روز به مقتضای غبار
هر کجی زان که پیش رویش
است هر یک از آن
هر روز پاکیزه شد و بود
عشق آمد میان هر دو ثابت
به زخمی گشت به نفع و فاصل
شد یکی فاعل یکی قایل
که دظا هر دو به نام امکان
به امکان نسبتی یافتند
گشت زبیر و عدم نامکان
به نام جهان گشت بهر
جنگ ز عیسی گشت جهان زده
چون شد عشق هم چو اگر
تا جگر بر پهناد است کمر

که در آن ملک چلوت از خلوت
 چون روانه شد پای پی جولان
 بقدم زنده کس در عالم را
 شد جهان تیغ عالمی زینب
 یافت خود را بکسوسه هم
 مقدمیش علی و بر جهان میوه
 دارد گشت و پست و ملت
 زره زره و صحران مهر
 آدم ز مهر او پست کفر
 نام فرمان و دود کبریا
 به عالم زینبستی غناک
 کبریا پست بر جهان کینوا
 گشت شیند پست بر جهان هرگز
 پاک دید پست با معنی در کون
 چون کجی باشد از ره تحقیق

بهیچ محاسن زدم دم
 گشت با او روانه خیال چشم
 چون ز خلوت برین ندم
 گشت عدم ز حسن او دم
 دید خود را بصورت آدم
 چنانچه جهان شد بدیدان مقدم
 صد سبب زینبست و غلام
 قصه زره و صحران مهر
 عالم زینبست و پست کینوا
 پست جامه و صدم
 عشق او ز غلام و ز غم
 پاک جهان و ندم جهان
 منعی را که نفع پست غم
 که بود در پست پست غم
 جانی راه کعبه و زهرم

که چه خود بدو دم بر است و فکرم	اوج بر است که در دهن
چونکه بر لوح بر کشیدم رقم	م خود نه نشسته بر کف خرم
بباید سپیدم و گوشتم دم	مردم غصه غصه که باده
مسوا از من سخن درم	بعد ازین که ز من سخن شنوی
عشق میکند بران سخن مدام	که نه من بلکه هر زمین زن
ز بس پرده نهان همدم	بیم به من صد که نهال

کجاست بهشت بهشت و جود

که تو نامهربان با من تراب	آنچه نام ز جام مستی قرب
نه امید بنمیدم و بیم عتاب	مدتی نشسته که در رخ آردم
نه معذرت شناسم و نه عذاب	نه منم شدیم و نه نعیم
هست یکپایان بر من خدایا	هست یکدیگر که به بدینم
چه اثر نیست در آتش تو ب	چه خبر سایه نصرت و یار
چه خبر دارد از ثواب و عذاب	آنگاه چه در است و در شوق
نمیتوانم نیست هیچ خوف عتاب	نیت هرگز نینود و نجرب

ادیب از عقل و مطلق طلبند
 من طبع که از دفع و نصیب بجزم
 من که کوه صبح و تاب نیست و بزم
 عشق را چون عقل به بیگفت
 شش من تاب او کجا دارد
 تیغ در دست ترک هر مجتبت
 بسنامه زد پست عقل و خلل
 عشق را عقل تا و در محراب
 با قهر مر نمائش هیچ عوض
 عشق چون سایه جلن بجز از
 عقل را عشق مادر است و پدر
 از بر ریت فعل عشق نهاد
 عقل از عشق شد امام بیان
 بکدر از عقل تا نگه عشق تو به
 که عدد نیست جز یکی محبوب

کبر ز دیو کمان نخت آهوب
 کبر من چون طبع کند هوا
 نه و بجای از من و نه باب
 جاده وقت از جلیق احباب
 دوش از دوش پا اصحاب
 از دوش و دوش با من و باب
 من عشق بچه آورد بر کتاب
و کلمه کلمه کلمه کلمه
 صید عشق نکرد جمع و باب
 از ازل تا با بد کسند طعنا
 عشق من عشق در جیت معاب
 عشق فرود ناله است کتاب
 عقل نداشت مقدم اصحاب
 خود امام است و مجرد معراب
 که در ازان در آوری حساب

از سه شوق عشق موره دولا
هست زهر خوش تن در نایب
مید و کرد خوش تن بشناب
و دو جهانست به مثال مایب
چه بود بعد از آن تو خود در تب
بلکه جز او نالیش است و سه سه
بمغیج کش اندر و اسباب
عشق از رخ چو بر فکند نقاب
من ملک رنزا و جواب
لطف لطف بهوش بهش خطا

دایم که در غمش کرد از این
هست از شوق خویش کمر فلان
کافه ظاهر شود آبی باطن
بر سپهر بگری نایب عشق
فهیجه آب چون و و به به
اوان فرزند عشق است
بست عشق موگر شد غالب
محو کردید عاشق و معشوق
هم سلطان عشق هیچ کسی
صدیق شد که در سب از غیب

که در خوشنایب به غیب
من به کار می برد

رده هر ذره را به جوهر من
یومی خود را ندید مثل و نایب
شسته نقش همان نایب

ای بخورشید من عالم به
مهر آینه دل نایب
نقش خود را کاشته بر دل

کرد جریح عالم ترکیب
همچو تفتید روح او کرده
نام او که در آسمان و
کشته بمحوطه ص
پنجه حق ز راه رن شده
بکتابت و عالمش آفات
وزن و باقی قلب متعشیر
او بخت رسید و کاندرا
کی در دست باغ غیر بود
و روی که نیست غیر راهی
هر دلی تا که وصف و چنین
که با او حسه حال بود
که کردی تو فهم انوار
هم باز تو نیست باز
پس صبر تو خدایه و پسته

مهری بر مثال غوغا و تصویر
هم چون در ده طینش تخم
جهان جرات و غیر
کشته انورج جهان کیم
زن که عالم زرد و جسم صبر
او بخت آت و عالمش تخم
هم عالم چو خوره است ختم
و بخت دریا و کائنات خد
ز که سلیمان عشق طاعت
نهان کرد و غوغا و تقدیر
هر دلی تا که وصف و چنین
که با او حسه حال بود
که کردی تو فهم انوار
هم باز تو نیست باز
پس صبر تو خدایه و پسته

خیزد مردانه عیار کف
 و زنده است زده جان کف
 بکار ترکیب تو کند نحس
 بخت و محنت نه کند بد کرد
 تا که آبا و اجداد بد
 ز نخلادی که کردت مهر
 پس تو قضا شد نه ایمان
 بسختی که در روز
 یسناستی که در کف کرد
 از چه روشنی غایتی چون
 چون دهن و زبان و کف
 پس سزد و نه کرد نه بد

ما به کس است فطیر خیز
 بعب و نه کی کایم و نه
 تا کند رخت جلد ز شیب
 کند پالتو بسند و بصیر
 نه کس نه بدنی تصویر
 چون پدید زده غل و نه
 و نه کس نه بدنی تصویر
 و نه کس نه بدنی تصویر
 و نه کس نه بدنی تصویر
 و نه کس نه بدنی تصویر
 و نه کس نه بدنی تصویر
 و نه کس نه بدنی تصویر
 و نه کس نه بدنی تصویر

که در دهن است به خا و
 صفت

بر رخ او بخت و شد بدان
 عقل و دین و خیر و خشت

ناکه عاشق بکبر و جبر تمام
 برین تقدیر هیچ خوبی او کبر و
 جلد زردی وقت و وقت کشی
 بعد از آنش جمار نما بد
 پستاند زوبت اغیارش
 بر مان ز جور معشوقش
 خرقد ایندیش در پوستش
 غرض از نام عاشق و معشوقه
 نیست از غنا و غیب ممکن
 ترا که عشق و چیدنی هست
 بود مستور در جهان قدیم
 نه بود بود طاب و مطلوب

که از زردی عشق یک یک دور
 باید از دم چه غم او بت نفور
 یا بعد از بد باقی عشق عبور
 و جد عشق بی نیاز مود
 که شش قرب عشق از خود دور
 وصل عشقش نکند همچو
 چونکه گشت از با پسری قدیم
 بدرد از عجب غفلت غور
 نیست از هر دو جان فطوری
 بیش از جهان روز و نور
 بود پیش از دسرای سرور
 خود بخود بود ناظر و منظور

بود در نور او تمهید
 حکم او را کبی نبی
 یک یک میخواست علم او معلوم
 یک یک میخواست علم او معلوم

محسن

نغمه بود طالب شاکر
 نظری کرد بر جهان خراب
 بر می زنده کردی عمر
 همه رخ عشق ماضی
 خوشتر بخت صورت غم عشق
 گشت درو ز غم سپهری
 شد سبب بیانی سبب سبب
 به و طاعت شریف غم و نه
 ناله قبیله بهتری و نه
 همه سبب عشق رفت
 کاه پدید آمد و کوی بند
 کاه عارف کوی معرفت
 تا که خود را بکشد و دید
 جز در با بزرگوار رخ خویش
 در جنبش هر چه بود

تا که منع شد و بانی مشکور
 شد جهان خراب از لایق مهر
 نغمه عشق همچو صاحب مهر
 به این ظهور و این شور
 کلمات دو کون راز قمر
 خواند در کشت کایات مهر
 به و با خوشی و خوش طهور
 کرد موی جان عزیمت دور
 چنان چمن رواد شد حضور
 شد جهان زان بساط یز و نور
 کاه اسپند و گشت و که مودور
 کاه و اگر کشد و کوی مذکور
 نشسته در تنوع است و نه
 تا که شد در همه جهان مشهور
 بجنبش هر چه بود

به کوی عشق باز رست
 هست در وی مناع کونا کون
 بر سر چاره سومی باز رست
 شربت نوشن در دور بخت
 هر حرف ز آرزوی منم خوش
 از شفا خانه ب شفا رست
 کشته از جنم هست او پیر هست
 از لبش قام کرده باده ناب
 کشته از قامت در خوش بید
 ز پی ملک پستان روی او هست
 ز بر هر مین زلف او جبینست
 محبت جا کش چه جا لکبت
 کمر بر کرد نقطه خالش
 غمزه جادوش چه غماز است
 ز جبینش که خوش بخت

به روی هر پیلی کار رست
 هر من عیش با غم در رست
 ننگین حصار رست
 لبش من و شکر بار رست
 نکران دشت ادب و بار رست
 هر سی را امید تیار رست
 در جهان هر کجا که مشبار است
 در جهان هر کجا که غماز است
 هر کجا به و باغ و گلزار رست
 هر کسی با که در قدم خار رست
 زیر هر نار و شمشیر رست
 خالی ز یکی او چه عیار است
 دل به شیشه محو بر کار رست
 ده نهد و شش چه هر رست
 هر کجا که خوش بخت

همه از مکر او پرده است
 علم بر دوش کجا نه آید گشت
 روی او به طرف رویت
 نمیکند بر وجود او افتد
 که چه منکر میکند اکار
 بنده ز غرور است
 چونکه منتهی نمود انبار است
 باز دیوان او است بید فتنه
 سیه روی او می رود بر و دور
 از بی کسی لغو است
 روی او دارد
 جفت و در پرستید
 یک سخن ز صد هزار زبان
 دو جهان از جمال و عکس است
 گشته سیه از تاب رخسار است
 هر کجا نام مکر و عکار است
 همچو او هر کجا که غمخوار است
 هر طرف سپهرش نثار است
 نمیکند بر وجود او افتد
 که چه منکر میکند اکار
 بنده ز غرور است
 چونکه منتهی نمود انبار است
 باز دیوان او است بید فتنه
 سیه روی او می رود بر و دور
 از بی کسی لغو است
 روی او دارد
 جفت و در پرستید
 یک سخن ز صد هزار زبان
 دو جهان از جمال و عکس است
 گشته سیه از تاب رخسار است

نبست جز او کسی در موجود
این همه کار و بار گفت و شنید
جسم کفایتی تا جان بینی

فهمم چه هست چند نیست
جز یکی نیست کرد بسیار نیست
که مرادیده و دیر نیست

بختی که در بخت
بختی که در بخت

بی تو نمی شود ز بیداری
تج سویی تو هم در صوفی
تو بحد شدی توش را
میت آمد در زمین بی ملت
زینت در بدر هم کردم
از هم پاکن نمیشود دلمن
تو شسته هر و ن خانه دل
جوان ز چشم می سوی نهان
غم تو نیست کس تر جو یا
با تو میدم نمی تو اغم بود

وی نهان کشد در مویدی
میج جایی نه و چرا بی
کشیدم بی تو صحرای
در خود دیده تماشا باش
شده ام از بی تو مایه
چونکه نه پاکن سویدای
من ز بسودا شسته ام سودا
خونکه از چشم من نوبتایی
حقیقت تر تو جو یا بی
بی تو نیست هم شکبایی

بختی که در بخت

[illegible]

کہ جو ہر حق روی بکشت بستی
 جو دوزخ من تو پستی کہ دماہی
 مگر تکیہ کی پست در باہی
 بی رطل او باز رطلو اسے
 اسے شہرین لبان شکر خانی
 زلفت خاستہم بہ بلای
 کہ رفت از پست تیر پستی
 پست نہ مقرر غنا سے
 تو خانی مرا کہ می جا سے
 بکنم غیم آنچہ فرمایست
 کہ منم چون بی تو چون نابی
 کہ مگر کہی و افسزای
 نہ خودی دارم و نہ خود راہی
 نہ ہی آنکس خوش و ناہی
 تجھ پس مانا کہ خود راہی

دو جهان مجربم و تو عالمی
غیر و صبیحی و حدت و کثرت
چون مرا نه تو جانست و نه دنیا
صفت این غم تو جو نیست
هر زمان کسوت و کبر و پوشی
که بیاوردی خویش بت و
هر نفس و ده قامت خود را
بی کاه و کاه و مجوسینه
که عزیزی و کاه و مصد عزیز
چون یک عالم شود پاک
با دراز کلمات یکنا شد
مفسدی کی کسی به زبانی
از تو وادیت به تو و دیتی
بعد کن تا شوی به و بینا
پس چنانی چنین و بهشتی بی

دو جهان مجربم و تو عالمی
هم نه مجربم و نه تو تنها بی
چون تو هستی حدت و شدی
چون تو هستی صفات و بجا
بیا پس که به من آری
کسوت آردی و خویشی
بیا پس که به من آری
و امنی که و کاه و عذابی
که دین و بهشت و کی زبانی
و این چونکه نیست و بجا
از بی و من و پاک و بجا
تا ز من و چو هر بر نای
من و بجا است بی من و بجا
چونکه بای به بهشت و بجا
پس بی بی جهان و بجا بی

الحمد لله

دست به دست

دې پېښې څه نه دي
 موم نه درغاب خرافت
 د موم نه وضع قدم نيت
 کيسې ښې وړېن بسا طمنا
 کيږه د کلمه نيت دل کيوت
 د موم نه کيږه د موم نه
 دې پېښې باقی که پېښې
 د موم نه که هر دل فېره
 عالم ته د پېښې د موم نه
 موم نه که موم نه پېښې
 کاي موم نه دې موم نه
 د موم نه موم نه دې موم نه

دې پېښې

عالم که موم نه پېښې
 دې پېښې موم نه

تن اجماع که همه پاک
 سیر میاید اصل بحر و کان شده
 گنجینه است ذات بی نشان شده
 ز دینی صفات پاشان شده
 پاک که یک ذات در همه
 دیدی که چه سپاس بکان یکان شده
 تیر به دوین من به دست
 غلام بهر بدین و آن شده
 خدای عز و جل که در همه است
 خدای عز و جل که در همه است
 پسندید و پسندید
 که است جسم و جان نهان شده

[illegible]

کجاست نهاده دل
 چو بخت گشته بنده
 آن رفته سپهر نه بخت
 نه بخت و نه در معمر
 زین که تو می مبارک افرو
 چون بجز حقیقه حجابی
 کجاست نهاده دل
 چو بخت گشته بنده
 آن رفته سپهر نه بخت
 نه بخت و نه در معمر
 زین که تو می مبارک افرو
 چون بجز حقیقه حجابی
 کجاست نهاده دل
 چو بخت گشته بنده
 آن رفته سپهر نه بخت
 نه بخت و نه در معمر
 زین که تو می مبارک افرو
 چون بجز حقیقه حجابی

چون بود نقش غیر غایب
 زان نقش مکار گشت پیدا
 این مظهر پاک قابل
 در آینه مغایر و
 عریش گشت پدید
 دسند جان و اصل

در وصف حضرت علی

ای مسرور خاتم جان
 وی ز شکی زانو دردم
 بیو نشی نمی توان ز دست
 بر خانه جسم و صورت
 دشتا و بروی تو جانیست
 از یک محیط تو نشین
 ای صورت معنی و عالم
 بگرفت دل بهت سوزان
 تا که سفری فتاد مارا
 بدیدند از آن سبب جهانی
 دیدیم در آن جهان همچون
 عیان ز بکس معلم جان
 میراثش در دست

کتابخانه

<p>برمان نغزی دل از غم جان یک خطه نبود محمد جان کی زنده شوی نه از دم جان مغنی بطلبم محکم جان اسپر رور کوز و مبهم جان پوشیده لباس معلم جان دکپوت خوب آدم جان سلطانی خوش گریه جان ای جان نو جان جان جان پیدا بیت نقش سحر جان</p>	<p>بر فیروز باب بعالم جان بی محمد نغزی بود غری ای از دم سپه و غش مرده کجاست نه ده به به ره بر پنج به در و پست سپه ن سپه ای به ده علم بالکده خود به سحر جان سلطانی خوش گریه جان ای جان نو جان جان جان پیدا بیت نقش سحر جان</p>
--	---

کتابخانه

ای پادشاه حضرت ای
وی مایه ملک پادشاهی

تو آیت جهان نمایی	در پست همه جهان مثل من
از طالع سپهر اختر تو	تقویم زمانه شد مجدّل
جز صورت و معیت بنابر	در دیده هر که نیست حول
بر خط هر دو باطن و دهر	از جانب حق تو بنی موکل
ای حل ز تو مکاران عالم	وی شکل حکمان
در ذات صفات نیست مخفی	در شکل تو مشکل

بیت

ای که گشته بحکم و جان مغیره	تو که گشته هست تمام
وی مانند زمیشت ضایع	بر خیزم ز مهر دوشو مجرّم
در دوش رخ آن هست خمایی	دور از بی حبت غلیم
این جای کون نه لائق نیست	ماندن زیر بی شهوت خود
تا از برد و بیت هر ز منی	در بازت بر دم مقبّل
در خانه کی رسد کسی کو	جانی و کز من به محبّد
بی رسم شود ز برای ذوقی	نکدشت بفر خود را بحد
	کو میت چسبی ز برسم وز حد

است که نور او بسیار است
 به قاصد مقصد حقیقی
 میسر طیب کن اندرین راه
 که ترسبی بران حقیقت
 باشد که او بنو نایب

وان نور که ظل او است همیشه
 که زانکه غایت مردم مقصد
 زانکه کجی بحق بود و موعید
 الا ز شریعت محمد
 در ذات و صفات پاک آمد

کجی که مصمم است در زکات و عبادت

بهجت بهجت غافل است
 ذات و صفات را تو فهم
 نقطه میان جان و جانیت
 خط غایب محو کرده آن
 بند که نیست غیر نقطه
 پاکه مقصود است نقیصت
 جان وجود و نقول تا آمد
 نکال میان نقطه و حرف

بهجت بهجت غافل است
 هم جان تو میان و هم جان
 آیت میان هر دو مابین
 تا غیب حال زمان شود جان
 در کسوت جان صورت جان
 بی کیفیت هر دو بیت می این
 اشکال جمیع در مهابی جان
 صد بون بر هر کس و صد جان

اینت غین ریش عین برد
 بی شکل بی مجاب ولی بن چیت
 کبش بی دوشتم نابریتی
 چون صاحب پیم قات نو بین

کج که چشم پست و دم
 فتنه کشد کین پست و دم

ای بر کهن حکایت
 خورشید چو کشت جان نه
 من سپاه که نام او بنت عالم
 زمان روی که نور گفت با او
 دور از بی من مباشرت
 ز بهر دست من مباشرت
 جان نیست مرادی و نه
 من خیمه و عقیق و ملک و م
 از خزان به ز تویی من
 منی به من نابش او
 از مغز بی ضعیف بشنو
 بر ظلمت کاینات بر تو
 خورشید وجود را پست بی رو
 به در بی من همیشه بی رو
 هر جا که روم تو نیز می رو
 خلقت جهان که منم نه همچنان شو
 بی سپاه من تو نیز معنو
 تو سپاه کیقتا نه خیره
 آیه اگرست به چنگ یک به
 برتر ز جهان کهنه و نو

جیب و

بیا که چه دنیا باشد نظر چگونه کنی
 باین قدم که تو داری سوز چگونه کنی
 ترا که هیچ در جلال خود خیر نبود
 ز حال خود داری ماضی چگونه کنی
 بجز کرده خودی را تو خودی دیگر
 به کجای که برادر چگونه کنی
 بگرد و هیچ مردمی که نه شناسی
 به کجای که برادر چگونه کنی
 بیا که نیست غم از جهان زیر و زبر
 ز زیر و زبرم جهانی زیر چگونه کنی
 بجز آنکه خود را موش منس محض خود
 مدیت عشق ندانم زرم چگونه کنی
 چون نیست هیچ وقت نصیب گیر
 به پیش اهل صناعات چگونه کنی
 نماند که کس از صفت مستور سایه
 ز منتهای دوزخ و قمر چگونه کنی
 مغربی جوئی دوران مکر
 از دوزخ و نصیب که چگونه کنی

وین

ز روی ذات آفتاب تو بسیار
 نهان با چشم کن جبهه بسیار
 نقابت چنان بی عزم صحرای کن
 ز کنج دعوت و صحت و بی ثبات
 بگر چه چه توانی ذات همچو کند
 بر این نقابت افند هیچ شبها
 که چه ماموتی نه جز توفی و تو
 ز ما من بسند یک جهان کن
 اگر چه پخته و غریب است جهان
 و سکنین جهان چه با ما است

فروغ جبه و عذر نهان مجر
پای بسته ز در نهان که می نهان
بغضه فی جوفین طریح نهان

ز چشمه و من سهل عذر ریز
که نه و تو پی چشمه های نهان
نهان از و ممکن ای دهریت نوی زیبا

سیت

چه جبه نامشاقی است ای معشوق
جهان و چه و سیت منبشاق
م که به باطل و بای فی نهان
طراح و و غم موج و نهان
کسی که من بهم آشنده شد
به خشی تر به زحمید و که
ازین محیه که عالم محبت است
بلون چه آرتاب محف به
هر نجه مغسری ز کائنات سداگر

جیت به است و با است که نهان موج
فروغ کل سپا حل می کند افروغ
بود عدم با موج با و محتاج
چه نه در که موج و دو و علاج
سقوط بافت زیم صفت موج
فی کجس سپر ز بهی کی بوم
مراد عذب و فانت به است علاج
زاخدا ف محله و طو خراف ناز
که و جر محی بهی می کن من ناراج

سیت

و لاجر الوجه به نور و مضه فی

جیت نه منو قلب به دی مغلی

یدیت کبست غنائت که بکند در پست
 کبی چو پیری و کاهی جوهر که باطل
 کبی چو دیری و کاهی جوهر که باطل
 بهر صفت که در عالم روی لکلی
 و لاکب که لارم از پیر غمت
 کبی سپاه خود جناب می کند
 شعل هرو به هم ای کمان که است
 نقاب هر رفت مغربی در عمل

که در غنچ کرسوی و کوی مستعد
 کبی چو بخت و کاهی جوهر که باطل
 کبی چو زاریات و کاهی جوهر که باطل
 چش که بی زروی غمت
 چو بخت که غمت
 غمت چو سپاه از من بر او غمت
 و غمت به لارم غمت
 غمت بی خود از غمت غمت

۵۵

در وی

گفت خاتم که من من تم ای نازنین
 گفتش که نشان زود در من
 گفتش که بی پروا به کار سخن و کم و بس
 گفتش که ز دین اندیش دارم گفت
 گفتش که بی که دم مع کل عالم است
 گفتش که بی که بی به فغان غمت

گفت که خوشی مرا منی برو خود بن
 گفت که به نشانه این از غمت غمت
 گفت که در دنیا بدعت با من ش ازین
 و جهان مدام ز غمت ز غمت
 گفتش که بی که بی به فغان غمت
 گفتش که بی که بی به فغان غمت

سفر

کنند زین تو بدی نیست ای کمال
کنند زین تو بدی نیست ای کمال
کنند زین تو بدی نیست ای کمال
کنند زین تو بدی نیست ای کمال

کنند زین تو بدی نیست ای کمال
کنند زین تو بدی نیست ای کمال
کنند زین تو بدی نیست ای کمال
کنند زین تو بدی نیست ای کمال

پس خدای تعالی عالم را
پس خدای تعالی عالم را
پس خدای تعالی عالم را
پس خدای تعالی عالم را

نقشبندی تو دمی چه بد ز خود آید
نقشبندی تو دمی چه بد ز خود آید
نقشبندی تو دمی چه بد ز خود آید
نقشبندی تو دمی چه بد ز خود آید

تا خورشید ز ریشه دوزخ لایق شود
تا خورشید ز ریشه دوزخ لایق شود
تا خورشید ز ریشه دوزخ لایق شود
تا خورشید ز ریشه دوزخ لایق شود

خوشتر از این که از این سرزمینم از دهن
 تو پیدایی و بکنی و بدو ضامن
 تو موی زرم از بی که موی خود بری
 اوست از غریبان باید که می شناسی
 ابتدا بیست و دو ریس تو خوبی مندی
 ابتدا و هر دو آن در خوابت
 طفل حای و مطلب کنیم ره سی کنی
 و حوت ناکره خود را از غوی تو بکنی
 روزی شریف را نشاکستی و ریه و
 چون منری آرد و در جفت

زشت باشد با کدانی و موی شنب
 یوستی اما و غیر من تو را ندیدی
 چه ز غریبان من موی که غریبان می آید
 که غریبان غم را بیست و شنب
 انتهای نیست و ریس تو خوبی مندی
 وادی از هر دو که ریا از خود دور
 تا زمام احتیاج تو خوبی مندی
 حق را دعوت کنی که دین بود و نبوی
 تا قدم از ظلمت باد و تو بیرون می
 ره رو و ربه و راند از کمر داری

و بیست و دو ریس تو خوبی مندی

ای کشف جهان رو به نوا جامه جهان
 میدانی جهان که نمی بینان جهان
 میدانی که از نام خوش نام جهان
 آغاز جهان نوی و ای نام جهان

ای هر رخت منظر فرات و کون
 فانت جنبه به تورات حکایت

۲۶۰

دوی داد و پندرسی جالت هستی
دوی کرد و زنی این بهشت و کون

ای آنکه بطریق عشق با میسر
با که از کجای غایت در کردی
تا با خبری ز فواید بخشبر
تا با خبری ز فواید بخشبر

در خانه از بهر هستی بوی
در وی عمر ذکر ازین هست بگو
تا در بهی زنی هست بخشبر
بکدر ز جنت حوی جنت بجوی

غیر مندر نشاء و میسر از عازم
خود ز بخشربان معانی اندازم
تا کمالی از خانه دای بی بازم
تا هر چه مرا هست بکل در بازم

به جسد و روانی است جهان
به کج و جور او نهایت جهان
در دستان تب هستی
در دهم طالب بهر است جهان

زی هر چه میجوید و
بجست نهان عشق و در دل

جزو تو خیریت مار در مین جان   جزو تو نیست مار و در بند دل

و سینه

بست کجست بر زینت بهکای عجب   دانی ز پو روی کشد به جود
بر حال عاف و بختی کرد چست   همگی کن ز سینه شاد و نه به ساد

و سینه

ای سینه در کام مضایع هر   دی سینه در جبهه مضایع نام

و سینه

باز روی بری جان خود را می   جزو روی می نباشد در نظر هم
هر خط زهر بر پیش چش رفت   بر روی کند جود بهی آگاه

و سینه

همای طریق از غنای منم   عارف بنون جمع و غنای منم
چون عدل و عدل و علم و صدق   عثمان و عمر و عی و صدق

و سینه

من میت و غایت دی پرست امروام   نه میت و غایت دی پرست امروام

نصرت نه بجای باز کردم شیار
مست رویم از آنکه مست آمد ام

تا جذب روز و جگر افروز کنم
تا کی بصلوات دل پذیرد و کنم
ناگه ده نماز رضا کردم یک
که عمر بود قضا این کرده کنم

آنگاه که من به شهر سنی دیت
بسیار چه منو گشت عالم زده است
و دیت را و در مکشتم دیت
باز آنکه بود آن منبیه

بگو که به بنی شنیده می گویم
در آنس که به هر حرفی بی گویم
مست دیت من که هر زمان مکشتم
بیدان و نهان که او من و من اویم

که که در بنی فرخ دیت بهیم من
بیم که هر رشتنه جده در بیم من
که دعوی آن کنم که من میجویم
با آنکه چو باز بینم هم بیم من

من شازلف و بهر بی روی گویم
من طه پس روی و بی روی گویم

۱۲۷۶
همه کس که باد و بوی و نسیم و نسیم

هم جلوه گر آئینه روی، هم

و سبب

من دانه فانی لب چون دانه توام
من آینه روی دلارام توام
چانه باد و غم انجام توام
هم جام جهان نما و هم جام توام

و سبب

از بستی باد و کز خروشان بستی
کی بپا قی بنم درد نوشتن بستی
خرقه زینت کوزه بیرون خدای
کرواقف سپر خرقه پوشان بستی

و سبب

هر نغمه که از منزار و پستان شنوی
نزد ایچفت ز کلبستان شنوی
آن ناله که از باد و بر پستان شنوی
آن میگوید دلی ز پستان شنوی

و سبب

تا برده بیع در طلب نشایم چند
نهاده برون ز خوشن کامی چند
در کسوت خاندان آمده اند حامی چند
به نام کنند و کونای می چند

و سبب

مردان همه در پیرایه دینی بیدار نیست
پستان همه در خیمه دینی بیدار نیست

بیت

پیر غزبات مغان در نهم   در قدم پیر مغان بر نهم
در نهد بر مغان میکشتم   بزکف و جام سالی نهم

بیت

چون بخورم با ده شوم بیت   منبت شوم بز شوم بیت او

بیت

کینه است که نویسم تو را بی نیت   بی سنجی تو سبک و کل کانی نیت
کینه ز کینت جهان نتوان با   کاذر دل و زهر تو ماهی نیت

بیت

نامن ز عدم سپری وجود انعام   ز بهر شهید بشود آمد
نامن ز قیام در نمود آمد   در بش رخ تو سحر آمد ام

بیت

مسن از این مشکینت پیش بود   وین علت و دین و منزلت نبود

منی و این شمای تو پی

در حضرت ابو بکر کی می نشیند

آن کس که نیست آن کس که

او خود کجا است یا خود او است

خود تو می بینی که کیستی

زان هر مار هم سر راه و هم

خویش منست کرم

مار که در علم هفت چرخ

بجراگاه مان که قسم او کبری

کمان جان او جسم از ده کبری

این خوانده از عثمان می نامد

که گیتی بر سر چو ناو کبری

مدلم از این اسبی روایتی

درج اوج تا ده و نیم تا ده کبری

آنکه وی بهار مان ازین اثر

آنکه وی دیدنی وی بیانی ازین اثر

آنکه تا دور و مشورت و دید

منه سبک نه لا و ازیر اثر

آنکه بی پیران نیست نیست

که بر مان علم حومان بر نیست

مرکز میکر و فایم نور - ایوان دهن

الحمد لله الذي جعلنا من عباده
الذين هم خير من عباده
الذين هم خير من عباده
الذين هم خير من عباده

